

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XX. letnik.

V Ljubljani, oktobra 1903.

X. zvezek.

Rožnivenška nedelja.

1. Zakaj naj molimo sv. rožni venec?

Češčena, milosti polna, Gospod je teboj
blažena si med ženami. Luk. 1, 29.

Praznik, ki ga danes obhajamo, je zopet odločen v čast preblažene device Marije; opominja nas, da častimo nebeško kraljico posebno z molitvijo, katero imenujemo sv. rožni venec. Sv. rožni venec, kakor ga še sedaj molimo, je vpeljan po svetem Dominiku, ki je v začetku 13. stoletja z njim spreobračal krivoverce Albižane. Z nobenim drugim pripomočkom jih ni bilo mogoče ukrotiti, ko so posebno po južnem Francoskem divjali in cerkve in oltarje skrunili ter podobe svetnikov razbijali. Sveti Dominik se je s postom in z molitvijo v tej stiski sv. cerkve zatekel k Mariji in prav od nje poučen je oznanoval molitev svetega rožnega venca s tolikim vspehom, da je vže on sam spreobrn timer nad stotisoč krivovercev.

Papeži so to molitev potrjevali in jo vernikom priporočevali. Kmalu so nastale bratovščine, ki so se obvezale, to molitev vsak dan ali vsaj vsak teden opravljati; a vendar za tiste dobe ni bilo v sv. cerkvi še posebega praznika sv. rožnega venca. Povod k temu prazniku je dala slavna zmaga nad Turki l. 1571. pri Lepantu in zmaga cesarja Karola VI. nad istim sovražnikom l. 1716. Ker ima pa sv. katoliška cerkev današnje čase zopet silno nevarne in mogočne sovražnike, zategadelj so nam sv. oče papež Leon XIII. na vso moč priporočali to molitev, ter so posebno mesec oktober posvetili češčenju kraljice sv. rožnega venca. Da bote torej po želji in zapovedi sv. očeta papeža molitev sv. rožnega venca

sedanji mesec in tudi vsaj zimske večere radi in pobožno opravljali, vam hočem danes ob kratkem odgovoriti na vprašanje: **Zakaj naj molimo sv. rožni venec.** — In pravim:

Sv. rožni venec naj molimo 1. zato, da spodobno častimo preblaženo devico Marijo, in 2. da postanemo deležni v svojih nadlogah njenega varstva in njene pomoči.

I. Da nam gre Marijo častiti, ve in veruje vsak katoliški kristjan. Kako pa naj bi tudi nje ne častili, ki je za Bogom najsvetejša v nebesih in na zemlji, katero je Bog sam povišal nad vse angele in svetnike? Tudi to vsakateri ve, da gre preblaženo devico Marijo bolj častiti, kakor angele in svetnike, ker s svojim dostojanstvom in svojo svetostjo vse prekosi in je njihova kraljica.

In sedaj poglejte, ljubi moji, ako sv. rožni venec pobožno molite, zamorete to dolžnost, Marijo spodobno častiti, najbolje spolnovati. Kajne, vsaka mati ima rada, da se njeni otroci hvalijo in časte, ker si misli, da je s tem ona sama hvaljena in češčena? Tako tudi Mariji ne moremo skazovati ljubše in prijetniše službe, kakor da častimo njenega sina; zakaj s tem, da rožni venec molimo, najprej in najbolj častimo njenega Božjega sina.

Sv. rožni venec se namreč začne z apostolsko vero. S tem spričujemo, da vse, kar nam Jezus po svoji sv. katoliški cerkvi zapoveduje verovati, brez vsega dvoma za res imamo, in da smo za to sv. vero pripravljeni dati kri in življenje. Za sveto vero molimo in večkrat ponavljamo očenaš. „Očenaš“ pa je molitev, katero nas je naš Gospod Jezus Kristus učil moliti. Ali ne častimo torej Jezusa Kristusa, če za njim opravljamo molitev in prošnje, katere so najprej iz njegovih božjih ust prišle, in nam jih on sam na jezik poklada? Za „očenašem“ molimo češčenoma **marijo** in jo desetkrat ponavljamo. Se ve, da se ta molitev najprej in najbolj ozira na Marijo, a vendar v tej molitvi imenujemo tudi Jezusa blaženi sad njenega telesa, in tudi Marije ne bi s temi besedami čestili, da ne bi je bil Bog sam izvolil za mater svojemu božjemu Sinu. Poslednjič pa tudi pri molitvi svetega rožnega venca v veselem, žalostnem in častitem delu vmes vpletamo skrivnosti, ki so vzete iz skrivnosti Jezusovega spočetja, rojstva, življenja, trpljenja, vstajenja in vnebohoda, in na zadnje še iz vnebovzetja in kronanja njegove matere. Iz vsega tega pač lahko razvidite, da je molitev sv. rožnega venca ne le češčenje

device Marije, ampak najprej in najbolj češčenje in poklanjanje, ki je prinašamo Sinu božjemu samemu. Ker pa Marija ničesar bolj ne želi, kakor da se njen božji Sin po dolžnosti moli in časti, zagadelj tudi Mariji največje veselje in največjo čast skazujemo, ako pobožno molimo sv. rožni venec.

Z rožnim vencem pa tudi še Marijo posebno častimo. Vže to, da za „vero“ in očenašem molimo takoj „češčenomarijo“, daje na znanje, da je Marija precej za Bogom najprva, da jo torej bolj častimo, kakor vse angele in svetnike. „Češčenamarija“ sama ni izmišljena od ljudi, ampak je pozdravljenje velikega angela Gabriela, ki ga je prinesel na božje povelje Mariji. Ako torej v rožnem vencu molimo češčenamarijo, s tem tako rekoč spoznavamo: „Marija, ti si tako velika, da si ne upamo, nagovoriti te z revnimi človeškimi besedami; zato se poslužujemo angelskih, dà, božjih besedi, da te vredno častimo.“ — In kaj hočem reči o vsebini „češčenemarije“? Kedar molimo to molitev, pozdravljamo Marijo, *kot milosti polno*, to je: kot tisto, katero je Bog madeža izvirnega greha obvaroval in jo vže v prvem trenutku njenega življenja oblagodaril bolj kakor vse angele in svetnike. Pozdravljamo jo kot tisto, s katero je Bog Oče, ki jo je izvolil za svojo hčer, Bog Sin, ki jo je izbral za svojo mater, in Bog sv. Duh, ki jo je izvolil za svojo nevesto. Mi jo pozdravljamo kot *blaženo med ženami*, ker jo je izbral Bog izmed vseh njenega spola in jo povzdignil k časti božjega materinstva. Pozdravljamo jo poslednjič kot tisto, ki je pod svojim deviškim srcem nosila blaženi sad, Jezusa Kri-tusa, kateremu se imamo zahvaliti za milost, odrešenje in zveličanje. Ako pa s to molitvijo spominjamo Marijo takih milosti božjih, ali jej mar ne bode taka molitev nad vse dopadla? — V „češčenamariji“ Marijo poslednjič prosimo, naj govori za nas uboge grešnike sedaj in ob naši smrtni uri, ter stavimo v njo, kot božjo in našo mater, vse svoje zupanje. To češčenamarijo molimo v rožnem vencu precej v začetku trikrat in desetkrat za vsakim očenašem, torej v vsakem posameznem delu triinpetdesetkrat, ker nas vedno le žene in žene, Marijo znovega zopet in zopet pozdravljati in proslavljati njeno moč, njeno visokost in njeno veličastvo. Naposled imajo pa še skrivnosti, katere pridevljemo češčenamariji, za Marijo veliko čast in hvalo, kajti v njih se nam kaže Marija kot mati božja in tista, ki ima zraven svojega božjega Sina največ deleža nad našim odrešenjem. Spoznajte torej, kako lepa in veličastna je molitev

sv. rožnega venca, in to naj vas spodbada, da to molitev največkrat, kar je le mogoče, pobožno in s premislikom opravljate. — To pa še tem bolj

II. ker ima ta molitvev silno veliko moč, da si v svojih nadlogah in potrebščinah zadobimo varstvo in pomoč Marijino. Sv. rožni venec je tista lestvica Jakobova, po kateri so angeli božji gori pa doli hodili; naše češčenamarije gredó gori k nebeški kraljici, njeni blagodari pa gredó doli na nas, uboge Evine otroke, prinašajoč nam tolažbo in pomoč. Tako nahajamo v zgodovini in v življenju svetnikov brez števila vzgledov, ki spričevanje dajejo o velikih milostih, ki so jih verniki deležni postali po molitvi sv. rožnega venca. Tukaj beremo, kako so se po tej molitvi največji in najtrdovratnejši grešniki spreobrnil, kako so bili v skušnjavah potrjeni, bolniki ozdravljeni, v nevarnostih obvarovani in v stiskah zdihujoči rešeni.

Pred nekoliko leti je umrl v nekem mestu na Nemškem star mož, ki je preživel svoja poslednja leta v veliki pobožnosti in je s srečno smrtjo sklenil svoje življenje; a njegova mladost je bila silno nesrečna. — Starši, ki so njega in sestro njegovo prav pobožno in krščansko odgojili, so umrli. Po njih smrti sta brat in sestra skup živela. Veliko imetje in zapeljivosti sveta so sina kmalu odvrnile od pravega pota. Udal se je onemu grehu, kateri kmalu človeka oslepi, s časom vsak blagi občutek v njem zaduši in mu naposled vzame še vero. Solze njegove pobožne sestre nad njegovimi zmotami in dušnimi revami kmalu niso imele nanj nobenega vtisa več. A ona ne obupa. Vsako jutro na vse zgodaj hiti v kapelo, stoječo na malem gričku zunaj mesta, da ondi pred podobo Matere Božje priporoča svojega v hudobijo čedalje bolj se pogrezujočega brata. — Tako je minilo petnajst dolgih let, a brat bil je stari grešnik. Ali neki notranji glas jej je vedno govoril: „Ni mogoče, in nikedar ne more biti, Marija ga ne bode zapustila.“ — Ko pa mej tem brat vse svoje imetje požene in zabrede v nadloge in pomanjkanje, sklene si v svoji brezbožnosti vzeti življenje. Nekega jutra, komaj da zora počí, gre proti mostu zunaj mesta, in se ondi nameni izvršiti svoj sklep. Vže je pri ograji, in z eno nogo vže čez njo stopi, da bi v reko skočil in s tem konec storil svojemu brezbožnemu življenju, kar se z drugo nogo ob nekaj zadene. Nek močni notranji glas veli mu to pridvigniti. Vzdigne in pogleda, ogleduje še natančniše, bil je molek. Nesrečni grešnik ogleduje molek, in kakor blisk pretrese milost božja njegovo dušo. Vse druge misli jamejo ga sprehajati. Spominja se nazaj na presrečne dni svoje mladosti, ko je ob roki svoje matere tolikrat obiskoval milostno podobo Marijino, na oni edino blagi čas svoje mladosti, ko je še veroval in molil, ter prvokrat po preteklih teh mnogih letih moli zopet, in moleč in jokajoč pride

čedalje bolj proč od mosta in naposled h kapeli Matere božje. Tu gre notri, poklekne pred podobo Marijino, bridko objokujoč svoje grehe ter za trdno sklene, svoje življenje popboljšati in resnično pokoro delati do smrti.

A ni bil on sam jokajoč v kapeli. Ne da bi jo bil zapazil, je opravljala tudi njegova sestra ondi svojo vsakdanjo jutranjo molitev. Ta, videvši brata v solzah, v zdihljajih in v molitvi, se zgane veselja in radosti. Nič več ne more klečati, nič več moliti, na vso moč jej vtriplje srce in potok solz jej zaliva oči. „Tako je torej resnično in na večno ostane resnično“, zakliče vsa vesela, neslišano je, da bi bila milosti polna nebeška kraljica Marija koga zapustila. Vse solze, ki sem jih pretočila, vse noči, ki sem jih brez spanja prečula, vse te mnoge bridke in prežale ure naj ti bodo v zahvalo, v čast in slavo, o kraljica nebeškega veličastva, o mati usmiljenja! O ljubi starši, ki počivate v grobu, ki ste naji oba tako pobožno odgojili, veselite in veselite se, kajti brata, ločenega od mene po grehah in zmotah, je pripeljalo Marijino usmiljenje k Bogu in ga tudi meni zopet nazaj povrnilo. Zopet sva sklenjena po veri v Božjo neskončno usmiljenost in po ljubezni do milostne Božje matere! Da, ljubi brat, jokajoč polóži svojo glavo na ljubeznjivo srce Marijino; kajti kar ti je poprej greh bil odvzel, to nahajaš tukaj po pomiloščenju!“ (Kathol. Wahrheitsfreund, 25. september 1885.)

Posebno pa se je molitev sv. rožnega venca vže velikrat kot mogočna skazala v splošnih potrebščinah krščanstva. Omenjam tukaj le ob kratkem one prigodbe, ki je bila nekdanj povod današnjemu prazniku. In to je bila slavna zmaga Avstrijskega vojvode Jovana pri Lepantu l. 1571, kjer je bilo 30 000 turkov pobitih, jim dvesto bark odvezetih ali prestreljenih, 80 požganih, 372 kanonov zaplenjenih in 12.000 krščanskih sužnjev otetih Tako slavno zmago je Bog kristjanom nad neverniki na priprošnjo Marijino dodelil.

Tako imamo, ljubi moji! gotovo vzroka dovolj, da molitev sv. rožnega venca visoko cenimo in za ljubo imamo, kajti s to molitvijo moremo nebeško kraljico Marijo ne le vredno častiti, ampak tudi po njej pridobiti vsakršnih milosti. In ker se je molitev sv. rožnega venca posebno v splošnih potrebščinah tako mogočno skazala, zatekajmo se še mi v svojih hudih časih zaupljivo k njej. Saj vidite in veste sami, kako hudobni ljudje s peklensko pomočjo dandanes na to delujejo, da bi izpodkopali sv. katoliško vero in ustanovili nov Babilon zmešnjav in vsakršnih hudobij. Da bi ta namen dosegli, obrekujejo, kar najgrše morejo, sv. cerkev in duhovnike, hočejo z vsemi močmi šolo čisto od cerkve odtrgati in jo pojudenim liberalcem dati v roke in oblast, si na vse kriplje prizadevajo, mladino spriditi in družine ob vero

in ob Boga pripraviti, zakonske zaveze v prileštva ponižati, z malo besedami, ves obstoječi krščanski red prekucniti. Obračajmo se torej ob teh dnevih splošne stiske k Mariji, pomočnici kristjanov, in molimo sleherni dan z vso pobožnostjo in gorečnostjo sv. rožni venec, da nas sprejme v svoje materino naročje in uniči naklepe naših sovražnikov, da jo bomo še mi kot svojo „ljubo in zmagovito gospo“, kot „pomoč kristjanov“ poskusili, in jo kot tako v življenju in v smrti hvalili in častili. Amen.

† M. Torkar.

2. Sv. Frančišek je bil v življenju kakor mrtev, po smrti kakor živ.

(Pridiga za god sv. Frančiška.)

Živim, toda ne živim več jaz, marveč Kristus živi v meni. Galač. 2.

Stari Grki pripovedujejo o ptiču, *Feniks* po imenu, da se postavljen na gorečo grmado samega sebe umori, potem se pa iz pepela na novo oživiljen vzdigne. — *Solnce*, ki na večer zaide za goro, nam celo noč skriva svojo luč, drugo jutro pa na nasprotni strani prisije v novem blišču. — *Zrno*, ki ga v zemljo zagrremo, strohni; toda iz njega vzrase nova, rodovitna rastlina. — In trta, ki je po zimi kakor usahnela, spomladi zopet ozeleni in v jeseni obrodi sladko grozdje. Kristjani, kaj hočem s temi primerami? Glejte, to so podobe Jezusa Kristusa, našega Odrešenika, ki je bil v tem življenju ubog, zaničevan, zavržen in skoraj bi rekel mrtev, po smrti pa je vstal v neizrekljivem veličastvu. To potrjujejo tudi cerkveni očetje in pisatelji. Sv. Zenon pravi, da ptič Feniks pomeni Jezusa umrlega in od mrtvih vstalega; sv. Peter primerja Zveličarja zatonelemu in zopet vshajajočemu solncu; Tertulijan ga imenuje rodovitno seme, Avguštin oživelno trto.

Pa vse te primere se dajo obrniti tudi na sv. Frančiška, čegar praznik danes obhajamo. Sv. Frančišek je bil podoben Kristusu, da je smel reči sam o sebi: *Živim, toda ne živim več jaz, marveč Kristus živi v meni*. Ravno zavoljo tega se sme tudi sveti Frančišek primerjati Feniksu, solncu, zrnu in trti, ker on je bil v življenju kakor mrtev, po smrti pa kakor živ. Te besede sv. papeža Gregorija IX. naj bodo predmet mojega današnjega govora.

I. Sv. Frančišek je bil v življenju kakor mrtev. On je sicer dihal, hodil, govoril in molil; ali pri vseh njegovih človeških dejanjih je bilo videti, da je odmrli vsemu posvetnemu in živel le v Kristusu in s Kristusom. In kdo je bil tisti, ki je zatrl življenje Frančiškovo že pred njegovo smrtjo? Ljubezen je to storila; kakor berem v visoki pesmi: *Močna je kot smrt ljubezen*. Smrt stori, da trupla umrlih, ki imajo oči, vendar ne vidijo; imajo ušesa, pa ne slišijo, imajo nos, pa ne duhajo, imajo roke, pa ne tipajo. „In ravno to“, pravi sv. Gregor, „kar stori smrt z našimi čuti, to stori ljubezen z našim poželenjem. Smrt umori čute, ljubezen božja pa stori človeka neobčutljivega za posvetno poželenje.“

Povejte mi, predragi, kateri čut je živel v sv. Frančišku? Nobeden. Kaj naj rečem o njegovem očesu? Bilo je mrtvo. — Posvetno oko se rado ozira po lepih obrazih in slikah, rado ogleduje prijetne kraje, travnike in loge. Frančišek pa je imel vedno pobešene oči, vzdignil jih je le takrat, kadar je v samoti premišljeval nebeške resnice. Pogleda družega spola se je tako skrbno varoval, da nikdar ženi ni pogledal v obraz. Rekel je, da taki pogledi čednostnim delajo skušnjave, slabotnim pa so v padec. — Kaj naj rečem o njegovih ušesih? Bila so mrtva. Imel je ušesa zaprta za posvetne in nepotrebne pogovore, odprta pa za pobožno govorjenje, katerega se je udeleževal s tako vnemo, da je bil včasih vreden Jezusa v podobi krasnega otroka imeti poleg sebe. Ni torej čuda, da so ta ušesa, tolikanj poslušljiva za nebeške resnice, pogostokrat čula tudi nebeško godbo. — Kaj naj porečem o njegovem jeziku? Bil je mrtev. Sveti Frančišek je tolikanj ljubil sv. molčečnost, da nikdar ni govoril besede, izvzemši, če je govorjenje zahtevala čast božja ali pa ljubezen do bližnjega. „Moj Bog in moje vse!“ To je bila njegova edina govornica. — Kaj naj porečem o njegovih rokah? Bile so mrtve. Otroci tega sveta stegujejo roke po dobičku, po zlatu in srebru; Frančišek pa ne mara zanj. Na nekem popotovanju najde s svojim tovarišem mošnjiček denarja na cesti. Tovariš je že iztegnil roko, da bi pobral mošnjiček; Frančišek pa moli kratko molitvico in denar se spremeni v prah. Kaj naj rečem o celem Frančiškovem telesu? Bilo je mrtvo. Kako bi tudi bilo živo tisto telo, katero je Frančišek vsak dan neusmiljeno bičal; katero je, da bi zatrl pretečo skušnjavo, dostikrat potapljal v ledeno mrzlo vodo; katero je, že tako od lakote in žeje oslABLJENO, valjal

še po bodečem trnju, kakor bi ne bilo iz mesa, ampak iz lesa. — O sveti očak! Ti si bil v resnici mrtev pred svojo smrtjo, in v tebi se je uresničila beseda sv. Pavla, ki piše do Kološanov: *Umrli ste in vaše življenje je skrito s Kristusom v Bogu.* (3, 3.)

Vsi čuti Frančiškovega telesa so bili torej zavarovani in skoraj da mrtvi; pa tudi njegov duh je bil mrtev za posvetno. Sv. Bernard pravi, da v vsakem človeku, kakor pod pepelom skrita iskra, tliata dve strasti, namreč jeza in poželjivost. Kaj ima Frančišek z njima? Le poslušajte! Nekaj dni po svojem spreobrnjenju gré Frančišek, ogrnjen s slabim plaščem skozi gozd. Roparji ga primejo, dobro ga stepó in slednjič vržejo v globoko jamo polno snega. Kristjan, kaj bi ti storil, če bi se ti kaj takega primerilo? Jeze bi škripal in klical vse peklenščke nad roparje. Kaj pa je storil Frančišek? Poln je bil nebeškega veselja, in stoinstokrat je hvalil Boga, da mu je dal priliko vaditi se v potrpežljivosti.

Svet je poln poželjivosti. Vsakdo le gleda, kako bi si kaj pridobil. Frančišek pa je sam iskal prostovoljno revščino. Odpovedal se je pravici do očetovega premoženja, in z veseljem je to storil; rekel je očetu: Doslej sem vas imenoval svojega očeta, zdaj pa bom s tem večim zaupanjem smel reči: Oče naš, kateri si v nebesih. Celó svetno obleko je slekel in jo pustil očetu, potem pa je v dar prejel ubožno obleko od pričujočega škofa. Frančišek je v resnici smel reči z apostolom Pavlom: *Kristus je meni življenje, in smrt dobiček.* (Filip. 21.) Nič ni imel od sveta in ničesar si ni želel od njega.

II. Akoravno pa je Frančišek svoje telo tolikanj mrtvil, vendar bistveno ni bil mrtev, ker je živel duhovno življenje v Kristusu. Sv. Janez je videl v skrivnem razodenju kaj čudne reči, med drugimi je videl jagnje stati, ki je bilo kakor umorjeno. Res prečuden prizor! Če je jagnje stalo, kako je bilo umorjeno; in če je bilo umorjeno, kako je stalo? In na čem je Janez spoznal, da je umorjeno, ko je vendar stalo? Kardinal Hugo nam reši to zastavico, ko pravi: „Jagnje je imelo rane, zato je bilo videti zaklano.“ Dragi poslušalci! Pojdite z menoj v duhu k grobu svetega Frančiška in videli bote čudovit prizor. — Neskončno dobrotljivi Bog odlikuje telesa umrlih svetnikov s čudovitimi znamenji. Nekatera telesa ne trohniijo cela stoletja; grobovi nekaterih svetnikov, ki so bili dolgo dolgo neznani, najdejo se po čudovitih znamenjih;

zgodilo se je, da so svetniška trupla angeli pokopali, ali prenesli v druge kraje; da so sveti ostanki razširjali neizrečeno prijeten, nebeški duh. Vse to se je godilo in se še godi v cerkvi. Nezaslišano pa je čudo, ki se godi s Frančiškovi telesom. Presveto to telo stoji že čez 500 let na kvišku brez vsake podpore v rakvi, ki se nahaja pod cerkvijo v Asizu. Papež Nikolaj IV. in kardinal, ki ga je papež vzel za pričo, sta videla „jagnje stati, kakor umorjeno“; sta videla njegove rane in v njih čisto svežo kri; videla sta ga, da je imel odprte, proti nebu obrnjene oči in roke navzkriž položene. O čudovita prikazen, ki more najslabšega v veri potrditi in krivoverce pripeljati k spoznanju! Pa čujte še večji čudo! Ko se je papež sklonil, da bi poljubil rano na nogi svetega Frančiška, je odmaknil Frančišek nogo, češ, da se šteje nevrednega tolake časti od strani Kristusovega namestnika. Kristijan! Glej, kako resnično živi Frančišek po svoji smrti.

Pobožni možje so navedli razne razloge, zakaj da Frančišek po božjem pripuščanju stoji. Eni pravijo: Zato stoji, ker je podpora sv. cerkve. Papež sam ga je videl podpirati lateransko cerkev. Drugi trdé, da stanje sploh pomeni priprošnjika; in v resnici, sv. Frančišek je naš najmogočnejši priprošnjik pri Bogu. Pa naj drugi trdé, kar jim drago, meni pa naj bo dovoljeno reči: Frančišek z mrtvim telesom stoji, ker on še po smrti živi v sebi in v družih: V sebi, ker ravno tisti duh navdaja mrtvo njegovo telo, kakor prej živo, namreč duh Kristusov: *Živim, toda ne živim več jaz, marveč Kristus živi v meni*. On živi pa tudi v družih, ker je ravno tega duha razlil v svoj na vse strani razširjen red. Tako namreč govori svetopisemski modri pridigar: *Umrl je oče njegov, pa je kakor bi ne bil umrl; sakaj sapustil je sa seboj enacega sebi*. Še namreč živi Frančiškova ponižnost v njegovih redovih, še živi njegova ljubezen do revščine; še je najti njegova gorečnost za razširjanje sv. vere, še se nahaja pri njegovih otrocih ljubezen in češčenje Jezusovega trpljenja in njegovih sv. ran. (Kakor se zgodi povsodi, da mnogo ljudi pozabi na svoj namen in poklic, tako se nahajajo tudi v Frančiškovih treh redovih nekateri, ki ne posnemajo svojega slavnega očaka in katerih ne morem hvaliti; vendar to so le nekateri. Vi pa, ki se nahajate v njegovem tretjem redu, ne posnemajte le-teh, marveč bodite posnemalci svojega slavnega očaka.) Vi vsi, predragi poslušalci, bodite tretjeredniki ali ne, vi vsi posnemajte čednosti, s katerimi se je odlikoval sv. Frančišek. Čembolj se svet od Boga

odvrča, tembolj se mu pa vi bližajte. Tri najhujše sovražnike našega zveličanja imamo, namreč: poželjivost oči, poželjivost mesa in napuh življenja. Poželjivost oči zatirajmo s tem, da nikdar ne hrepenimo po premoženju bližnjega in sploh po bogastvu. Bodimo zadovoljni s tem, kar nam Bog dá. Kateri imate družine, dolžni ste sicer skrbeti zanje, kateri imate otroke, dolžni ste skrbeti za njihovo prihodnost; vendar ta skrb ne sme biti pretirana, vi ne smete biti krivični, lakomni. Vaše zaupanje naj bo v Bogu. Kdor svoje dolžnosti zvesto spolnuje in v Boga zaupa, on nikdar ne bo osramočen.

Poželjivost mesa zatirajmo, kolikor se le dá. Ne dajmo telesu gospodarstva, marveč duh naj gospodari čez telo. Ne pasimo čez mero telesa, velikoveč ga vadimo zatajevati se. Kdor si nikdar nič ne odreče, on se tudi ob uri skušnjave ne bo mogel vzdržati. Recimo s sv. Frančiškom: Telo, le trpi sedaj, enkrat se boš z dušo vred veselilo.

Napuh življenja, ta naj le gre od nas. Najložje se ga bomo znebili, če se bomo prizadevali za ponižnost in pokorščino. Svet dandanes nič noče vedeti o pokorščini. Otroci so nepokorni staršem, posli gospodarjem; kristjani ne ubogajo več svoje matere, katoliške cerkve; prelomlujejo njene zapovedi, ne hodijo več redno k božji službi, zanemarjajo sv. zakramente, prelomlujejo postno postavo. Sv. Frančišek pa tirja od svojih otrok, da so otroško vdani sv. cerkvi in sv. rimskemu prestolu, on jih opominja hoditi k sv. maši ne le ob nedeljah, ampak če je mogoče tudi ob delavnikih. Sv. zakramente naj prejemajo pogosto in s skrbno pripravo, postijo naj se in naj mrtvijo svoje meso. Kdor to spolnuje, on nima prostora v svojem srcu za napuh življenja, in ima enega sovražnika manj.

Predragi! Bodimo torej posnemalci Frančiškovi, in ne le njegovi častilci. Prosimo ga danes, naj bode naš priprošnjik pri Bogu. „O sveti Serafin, Frančišek, izprosi nam od Jezusa dobrega, ponižnega in spokornega duha. In da te tem raji usliši, pokaži mu danes svoje petere rane. Od Jezusa si jih prejel, njemu jih pokaži. Tvoje rane, katere si prejel po sv. križu, morejo utolažiti jezo božjo, ravno tako, kakor rane Jezusove, katere je On prejel na križu, Marija pod sv. križem. Tista grozovita sulica je prebodla v Kristusu telo, ne duše; v Mariji dušo, a ne telesa; v tebi pa, Frančišek, je prebodla telo in dušo. Kristus je prejel bodec,

bolečin pa ni čutil, ker bil je že mrtev; Marija ni prejela bodca, pač pa je občutila bolečino; ti pa, o sv. Frančišek, si prejel bodec in čutil bolečino. Kristus je, potem ko mu je vojak s sulico prebodil srce, pretakal kri, ne pa solza; Marija je točila solze, ni pa pretakala krvi: ti pa, o Frančišek, pretakal si kri in solze. To rano torej pokaži usmiljenemu Bogu, in prosi ga, da, kakor si bil ti, postanemo tudi mi, namreč v tem življenju mrtvi za posvetno, po smrti pa vekomaj živi in srečni.“ Amen. P. H.

Devetnajsta nedelja po Binkoštih.

1. O moči (prvih) štirih jedil pri nebeški ženitnini.

Nebeško kraljestvo je podobno kralju, kateri je napravil ženitnino svojemu sinu.
Mat. 22, 2.

Velikanska in razkošna je bila gostija, katero je napravil kakih 480 let pred r. Kr. perzijski kralj Asuer, in katera je popisana v sv. pismu v bukv. Esterinih. Ta veliki in velemogočni kralj, kateri je gospodoval 127 kraljestvom, je dal prebogato pojedino svojim vojvodom in služabnikom, najmogočnejšim izmed Perzijanov in imenitnejšim izmed Medijanov in poglavarjem svojih dežel. Hotel je s tem pokazati slavno bogastvo svojega kraljestva ter velikost in imenitnost svoje mogočnosti. Gostovali so nič menj kot 180 dni. In ko so bili dopolnjeni dnevi gostovanja, je povabil vse ljudstvo, katero je bilo v Susanu, od najvišjega do najmanjšega, in je ukazal sedemdnevno pojedino napraviti na dvorišču kraljevega vrta in loga. Vse je bilo prekrasno ozaljšano in prostor popet z dragocenimi prti in preprogami na škrlatastih vrveh. Tudi so bile zlate in srebrne blazinice na tleh, ker Perzijani, kakor tudi Judje, so sloneli in ne sedeli pri jedi. Pili so pa povablenci iz zlatih kozarcev, in jedi so se vedno v drugih posodah nosile; tudi najboljše vino se je dajalo v obilnosti, kakor se je spodobilo kraljevemu veličanstvu. Sploh je bilo vse tako razkošno, da si bogateje in večje gostije človek ne more misliti.

Toda kaj je vsa krasota in vse bogastvo te pojedine v primeri z ono ženitnino, katero je evangelski kralj napravil svojemu sinu, in h kateri je povabil in vabi vse in vsacega. Ono pojedino je priredil zemeljski kralj, to pa kralj nebes in zemlje, kateremu so podložni vsi kralji in cesarji. Ono gostovanje je bilo na prezalo okrašenem prostoru, ženitnina evangelskega kralja pa je pripravljena v nebeškem raju; ono gostovanje je trajalo 180 dni, to

pa bo trajalo na vse veke. Tam pri onem gostovanju so donašali najboljše pijače in najokusnije jedi, toda ta hrana je imela samo naravno moč, pri nebeški gostiji pa imajo jedi prečudno, nadnaravno moč, tako, da postane tisti, kdor jih ckusi le enkrat, deležen najboljših darov in dobrot. Te jedi bodo izvoljence neizrečeno bolj razveseljevale in nasitovale, kakor najizborniše jedi in pijače na zemlji telo. *Nasičen bom, ko se prikaže tvoja slava*, pravi psalmist (15, 16).

Pa poglejmo sedaj prečudno moč jedi, katere nam evangelski gostitelj, sam Bog, ponuja pri nebeški ženitnini. Iz tega se bomo naučili zemeljsko uživanje malo ceniti, in veselje in tolažbo nebeško toliko bolj zaželeli.

Jedil pri nebeški gostiji je več, kakor uči sv. Bonaventura; neskončno veliko jih je in nepopisne so. Vendar pa mremo iz njih delovanja sklepati zlasti na osmero jedil, kakor je tudi božji Zveličar na gori oznanil osmero blagrov. Pa danes vam pokažem samo štiri, da si jih lažje zapomnite ter hrepenite, njih čudodelnosti prej ko prej postati deležni.

Večno zveličanje nam sv. pismo večkrat stavi pred oči v priliki, podobi ali primeri gostije. Tako je rekel Jezus svojim učencem v noči pred svojo smrtjo: *In jaz vam odločim kraljestvo, kakor ga je meni odločil moj Oče, da jeste in pijete pri moji mizi v mojem kraljestvu.* (Luk. 22, 30.) In spet jim je rekel pri zadnji večerji: *Povem vam pa, da posehmal ne bom pil od tega sadu vinske trte do tistega dne, ko ga bom novega s vami pil v kraljestvu svojega Očeta.* (Mat. 26, 29.)

Seveda je vse to tako umeti, da tu ni misliti na pravi, resnični kruh, ali vino, ali meso, ali druga zemeljski hrani podobna jedila, ampak tu nam bodi pred očmi jed in pijača duše in poveličanega telesa. Ta hrana je duhovna in neizrečeno odlična mimo še tako izbrane zemeljske hrane. In kaj prečudnega stori ta nebeška hrana?

1. Kakor hitro človek z Jezusom pri nebeški mizi okusi prvo jed, ima že mladost brez starosti.

Kaj ne, to je kaj imenitna jed, katera stori, da ostanemo zmiraj mladi in se nikoli ne postaramo? Starost, kakor vedó povedati bolj priletni ljudje, ni nič kaj prijeten oddelek človeškega življenja. To je bolj žalosten čas, leta so to, o katerih

pravijo ljudje, da jim ne dopadejo. In kakor zima tako rada prikima, tako je tudi starost prej tu, kakor se je človek nadeja. Mlinski kameni — zobje — ne meljejo več, okna — oči — postanejo motna, vrata — ustnice — padejo vkupaj, zbudi se človek ob tičjem petju, zboji se vsacega klančka, ker noga je težka kot svinec, lase pobeli sneg. Koliko bi vendar kdo dal, ko bi tužni, betežni starosti mogel oditi! Koliko, ko bi mladostno moč mogel ohraniti nestrto! In glejte, ljubi kristjani, prva jed, ki jo nam Bog ponudi v nebesih, ima tisto moč v sebi, da bomo, če le pridemo do nje, vekomaj mladi, vekomaj enaki. *Tvoja mladost se obnovi, kakor orlu*, pravi sv. pismo (ps. 102, 5). Če kdo na zemlji šteje 60, 70, 80 let, pravijo že, da je star. Toda, ko bomo v nebesih stotisoč let stari, dà, ko bomo toliko tisoč let stari, kolikor je peska v vseh vodah, tedaj bo naša mladost še taka kot prvi dan nebeški, in zmiraj ostane enaka, prav nič se ne bomo nikoli postarali.

No, ali mar ne bomo z vso skrbjo iskali nebeškega kraljestva, kjer se nam kaže tako zaželjena in neusahljiva dobrota?

2. Druga jed nebeška ima moč, podeliti nam lepoto brez primesi kaj grdega. Vsak je rajše lep, kot grd na svojem telesu. Pa telesna lepota kmalu izgine. Za marsikaterega in za marsikatero bi bilo bolje, da bi bila bolj grda, kot lepa. Prava lepota je le lepota duše, katero jej podeli posvečujoča milost božja. Telesna lepota je samo dodatek, nameček, katere človek ne sme preceniti; saj se tako kmalu skazi in sprevrže. A tudi ne moremo zameriti slepcem, kruljevim, grbastim, pokvečenim ljudem, če nepopolnost svojega telesa bolešno in čmerno prenašajo ter po pravici čakajo na povračilo in zameno, če le živé po božjih in cerkvenih zapovedih.

Predragi, v nebesih bomo po zavžitju te jedi na vso moč lepi na duši in po sodnjem dnevu tudi na telesu. Sam Bog se veseli edino prave lepote — dušne, zato presadi tako dušo k sebi v sv. raj, da se ondi nje veseli vekomaj. Pa tudi telo pravičnega, katerega Bog pokliče in vzbudi iz prahu k večnemu življenju, bo neizrečeno lepo, upodobljeno poveličanemu telesu od smrti vstalega Zveličarja. In lepota in čistost duše in telesa bo tolika, da jo bo le solncu primerjati, kakor zagotavlja Jezus: *Takrat se bodo pravični svetili, kakor solnce v kraljestvu svojega Očeta.* (Mat. 13, 43.) Tedaj bo telo izgubilo vse to, kar ga tukaj kazi, dela grdega, in bo lepa postava brez graje in pogreška.

Temu nasproti pa nas uči sv. vera, da bodo vstali tudi hudobni, toda s telesom, ki bo tako grdo, kakor je njih duša. Sedaj na zemlji se marsikatera grda duša skriva v lepem telesu; potem se ne bo mogla več skrivati, zakaj, ker bo vstalo duhovno telo bosta oba enaka, duša in telo; da rabim primeru, duša se bo videla skozi telo, kakor sedaj tekočina skozi steklo. Sveti Pavel pravi: *Vsi bomo sicer vstali, toda spremenjeni ne bomo vsi* (I. Kor. 15, 51.), namreč s častitljivim telesom. Pri preroku Danielu pa se bere, *da se bodo eni zbudili k večnemu življenju, drugi pa k — osramotenju, ki ga bodo večno gledali.* (12, 2.)

Zato pa, kristjani, imejte v časti svoje telo sedaj, varujte se ga oskrniti zlasti z nečistim grehom in požrešnostjo, rabite ga le kot orodje čednosti, če mu hočete na onem svetu privoščiti neminljivo lepoto.

3. Ljudje na zemlji pa tudi bogastvo silno obrajtajo. Po bogastvu marsikdo tukaj najbolj hrepeni. Ta in oni sanja, kako bi bilo prijetno, ko bi imel lepo, veliko hišo ali še več, ko bi imel mnogo posestva in živine in dvovprežnih voz pa polne vreče denarja. Da bi vsaj nekaj od tega imel, vsaj nekoliko bogastva, trudi se noč in dan, ubija se z delom in skrbmi; ko je dosegel vsaj nekaj tega, kar je mislil, še ni zadovoljen, ampak hoče imeti zmiraj več. Vrhutega se mu kopičijo vedno tudi skrbi, kako bi ohranil bogastvo ter varen bil pred tatovi, goljufi, ognjem, strelo in točo in drugimi nesrečami. In vendar včasih vsa skrbljivost ne pomaga nič. Bogatin more n. pr. po velikih in nevarnih igrah, goljufovih kupčijah nagloma ubožati; če pa tudi ohrani svoje premoženje, je vendar revež pri svojem bogastvu, ker nima pravega vžitka in zadovoljnosti od njega, zlasti še, če je bolan, ali če ga vznemirja huda vest radi lakomnosti, oderuštva, goljufige, zatiranja ubožcev, vdov in sirot. V nebesih samo bomo resnično bogati; zakaj tam bomo imeli Boga samega, Njega, ki je zgolj dobrota, in vse bomo z njim imeli skupno: vsa nebesa in vse nebeško veličastvo. Kar pa je poleg tega še najbolje: ne bo se treba bati, da bi to bogastvo kedaj izgubili. Revščina in drugi nadležni križi so ondi neznani, tam *ne bodo več ne lačni ne šejni; tudi solnce jih ne bo več peklo, ne kaka vročina; sakaj fagnje, ki je v sredi sedeža, jih bo paslo in jih vodilo k virom žive vode.* (Raz. 7, 16. 17.)

Zato pa vi vsi, reveži in premožniši, kvišku srca, proti nebesom! Spominjajte se vi, revniši, radi, da vam je Bog tam v

nebesih pripravil jed, katera vas obogati hipoma in za vse veke. Vi bogateji pa, ki toliko držite na zemeljsko blago, pomislite večkrat, da posvetno imetje ni nič v primeri z večnim bogastvom v nebeškem kraljestvu. Nekako tako je s posvetnim imetjem, kakor bi kdo naglo jezdil mimo bogato opravljene prodajalnice in bi noter se samo ozrl, pa potem nič ne imel od tega. In slednjič: Kako malo prostora bomo potrebovali po smrti v zemlji?

Kdor pa ima krivično blago, tuje blago na svoji vesti in se noče ločiti od njega, ta pa naj ve, da se bode moral za to pokoriti na vse veke v onem strašnem kraju, kamor je v današnjem evangeliju razsrjeni kralj ukazal vreči onega človeka, ki je bil brez svatovskega oblačila, rekoč: *Zvežite mu roke in noge in vrzite ga v vnanjo temo, ondi bo jok in škripanje s sobmi.*

4. Po četrti jedi v nebeškem kraljestvu dosežemo čast brez sramote in ponižanja. Želja po časti je človeku prirodna. Toda dostikrat ni prava. Namestu hrepeneti po tem, kako bi bil bolj v časti pri Bogu, trudi se večina ljudi bolj za čast pri ljudeh, katero ceni nad vse. Samoljubju se kaj prilega, če človeka ljudje časté, in se človek odlikuje pred drugimi. Koliko si kdo domišljuje, ker je rojen od plemenitih staršev ali ima bogate, vplivne sorodnike! Koliko si ta ali oni prizadeva, da bi dosegel to ali ono častno službo! In ko jo je dosegel, sam ne ve, kako bi nosil glavo po koncu. O prazna častihlepnost! Tudi najvišje časti na zemlji ne morejo zadovoljiti, utolažiti človeškega srca. *Ničemurnost čez ničemurnost in vse je ničemurnost.* (Prid. 1, 2.) Tako je vskliknil nekdo, ki je vžil posvetne časti več, kot marsikdo drug, namreč kralj Salomon. Pa tudi silno negotova je vse človeška slava in hvala, Danes kličejo: Hosana, jutri: Križaj ga! Mnogo velečislanih je svet strmoglavil in ponižal kar čez noč z najvišjih mest v sramotno blato.

Resnična, trpežna, popolna čast je samo pri Bogu. On je pripravil v nebesih jed, ki deluje tako čudno, da najde v tem največjo čast, kdor jo okusi; in konec je tedaj vse sramote, vsega zaničevanja, vsega ponižanja. Jezus je obljubil: *Ako kdo meni služi, ga bo moj Oče počastil.* (Jan. 12, 26.) In kako ga bo počastil? Sv. Duh v bukvah modrosti (5, 17.) odgovarja: *Pravični bodo prejeli častitljivo kraljestvo in lepo krono iz Gospodove roke.* Dà, še več: *Pravični se bodo svetili in sodili narode in gospodovali nad ljudstvi.* (Modr. 3, 7. 8.) Vsak izvoljenec bo v nebesih knez. Ko bodo hudobneži to videli, da so tako

povišani tisti, katere so oni v življenju tolikanj zasramovali, zaničevali, preganjali, poniževali, tedaj bodo groznega strahu prevzeti v prepozmem kesu govorili po besedah božje modrosti: *Ti so, ki smo jih nekdanj imeli v smeh in zasramljivo pogovor. Mi neumni smo imeli njih življenje za nespartet in njih konec sa nečast! Glej, kako so sedaj šteti med otroke božje in njih del je med svetniki.* (Modr. 5, 2—5.)

Ljubi kristjani! Mislimo in delajmo vedno na to, kako bi prišli do nebeške ženitnine ter okusili te in druge naštete jedi: Mladost brez starosti, lepota brez madežev in graje, bogastvo brez križev, čast brez sramote in ponižanja. Gospod nas vse kliče k nebeški ženitnini. In nam pridigarjem, svojim služabnikom, pravi: *Povejte povabljenim: Glejte! svoje kosilo sem pripravil.* In spet: *Vse je pripravljeno, pridite na ženitnino!* Čuli ste danes to povabilo, slišali o moči prvih štirih najboljših jedi v nebeškem kraljestvu. Nikar torej ne posnemajte tistih bedakov, kateri niso marali priti, akoravno so bili povabljeni. Judje z večine niso hoteli vstopiti v kraljestvo Jezusovo, zato so bili izločeni ter drugi poklicani na njih mesto v božje kraljestvo; tudi nam se more zgoditi, ako bi ne poslušali glasu sv. cerkve, da bi ne bili, ker nevredni, med izvoljenimi. Pa dobro se zavedajmo, da se ne smemo prikazati k nebeški ženitnini brez svatovskega oblačila. To oblačilo pa mora biti stkano iz vere, ki je delavna v ljubezni. Ta obleka, obleka posvečujoče milosti božje, stori našo dušo sposobno, prikazati se pred Gospodom ter povabljena biti k rajski mizi pa okušati ondi hrano večnega življenja. Amen.

V. Bernik.

2. Homilija.

Bratje, ponovite se v duhu svojega uma in oblecite novega človeka, ki je po Bogu vstvarjen v resnični svetosti in pravičnosti. Efež. 4, 23.

Koncem današnjega evangelja smo brali pomenljive Jezusove besede: *Veliko je poklicanih, malo pa izvoljenih.*

Kot kristjani smo vsi poklicani, poklicani k ženitnini, k večnemu življenju. Bomo li pa tudi v številu tistih, ki niso bili samo pokli-

cani k ženitnini, ampak so se je tudi vdeležili in se je še vdeležujejo, v številu izvoljenih? Želimo seveda vsi to: vemo pa tudi, da nihče ne ve, jeli bo ostal stanoviten pri delu zveličanja. Ravno tiste besede: *Veliko je poklicanih, malo pa izvoljenih*, je govoril Jezus delavcem v vinogradu. Kdo more reči, da bo pridno delal v tem vinogradu do večera: zakaj milost stanovitosti v božji službi je dar božji.

V današnjem evangeliju govori Jezus zopet o poklicanih in izvoljenih. Poklican je bil tudi tisti, ki so ga potem zvezali in v ječo vrgli. Zakaj? Zato, ker ni imel svatovskega oblačila. Prelen je bil, da bi se bil preoblekel: to lahko rečemo, da bi mu kralj ne bil zameril, ako bi ta človek bil revež, ki ni imel drugega, boljšega oblačila. Toda prelen je bil: zato ga je kralj zavrgel in dal kaznovati zaradi razžaljenja kraljevega veličanstva. To je prilika. Pomen pa je ta-le: Kralj je Bog, povabljeni smo mi, kristjani, svatovsko oblačilo je posvečujoča milost božja; če te ne bomo prinesli seboj, ko bomo klicani k sodbi, se nam bo slaba godila. Tedaj ne bodimo preleni, o pravem času preobleči se, prenoviti se v Duhu, kakor pravi sv. Pavel v današnjem listu.

Pojasniti vam hočem danes današnji list in povedati, v čem obstoji to prenovljenje.

Današnje berilo je vzeto iz Pavlovega lista do Efežanov. Pisal ga je sv. Pavel, da je pomiril nekaj prepir v efeški cerkvi. Kristjani, ki so se iz judovske vere spreobrnil h krščanski, so spreobrnce iz paganstva prezirali, češ, ti prvotno niso bili Abrahamovi otroci; razen tega so bili nevoljni nanje tudi zavoljo tega, ker se paganski spreobrnci niso povsem varovali paganskih svojih nekdanjih napak in so se norčevali iz judovskih kristjanov, češ, čemu še spolnujete Mojzesovo postavo, ki je s Kristusom prenehala. Od tod vedni prepiri. Sv. Pavel je obe stranki posvaril in poučil, da so pred Kristusom Bogom vsi ljudje enaki, vsi poklicani v eno cerkev, vsi povabljeni k eni ženitnini, da pa morajo vsi priti v svatovskem oblačilu posvečujoče božje milosti, okrašeni s krščanskimi čednostmi, ki so pa napakam efeške cerkve nasprotne.

Bratje, jim kliče, brate jih imenuje, jude in pagane, sinove enega Očeta, *ponovite se v duhu svojega uma* t. j. prenovite se v duhovnem pomenu, prenovite svoje življenje s tem, daboljšate svoje spoznanje o Bogu, da vi paganski spreobr-

nenci ne bote imeli krščanskega Boga za ravno tako brezbriznega Boga, kakor so bili vaši paganski bogovi prej; vi, judovski spreobrnenci, pa ne mislite, da je krščanski Bog le vaš Bog in ne tudi drugih narodov; zboljšajte pa tudi svojo voljo v izpolnovanju božjih zapovedi. Sicer pa sv. Pavel sam razlaga, kaj je to, *ponovite se v duhu svojega uma*; namreč:

Oblecite novega človeka. Po izrekih sv. pisma je stari človek v nasprotju z novim človekom ta, ki po natornem rodu izhaja od Adama, ki je z grehi obdan in suženj poželjivosti. Novi človek pa je ta, ki je po duhovnem rodu iz Kristusa, družega Adama rojen, preroben, ki je kakor Adam pred grehom nedolžen, čist in svet, ki je res krščanski človek. *Oblecite novega človeka* pomeni po besedah sv. Jeronima to, kar: *oblecite Kristusa*, t. j. mislite, govorite, ravnajte tako, kakor bi bil mislil, govoril, delal Kristus na vašem mestu. V listu do Kološanov je sv. Pavel v tem smislu razložil, kaj je to: novi človek, ki se je prenovil v duhu, v spoznanju in volji, namreč: novi človek *po podobi tistega, ki ga je vstvaril*, ali kakor pravi v današnjem listu: *kateri je po Bogu vstvarjen* t. j. ki je po *podobi božji* vstvarjen: novi človek je torej tisti, ki je po božji podobi vstvarjen. Toda tudi Adam je bil po božji podobi vstvarjen in Adam je bil vendar novi človek — pa le dokler ni greha storil. Po grehu je božjo podobo zgubil. Kaka pa je bila ta podoba božja, po kateri je bil Adam vstvarjen in ki jo zopet obleče človek v prerobenju v novega človeka?

Sv. Pavel jo popisuje, ko nadalje pravi: *Oblecite novega človeka*, ki je po Bogu vstvarjen v pravičnosti in resnični svetosti. Greh je božjo podobo v človeku uničil, prerobenje v duhu pa v človeku zopet ponovi božjo podobo.

Greh je v človeku vse narobe obrnil, kar bi imelo biti spodaj, to je zgoraj t. j. kar bi moralo ubogati, to hoče gospodovati. Telo, meso, poželjenje bi moralo pokorno biti duhu, tako pa je po grehu ravno narobe; natorno se ustavlja čeznatornemu. Duhovno prerobenje popravlja to nenaravno razmerje. V duhovno prerobenem človeku, v pravem kristjanu je zopet pravičnost doma t. j. tisto, kar bi po božji volji moralo v človeku biti spodaj, je spodaj; telo, meso, poželjenje zopet uboga duha; v pravem kristjanu čednosti gospodujejo, ne pa strasti; v pravem kristjanu je duša gospodovalka, telo pa dekla, ki služi duši v dosego nje-nega cilja, zveličanja.

Ko je otrok enkrat rojen na svet, je tukaj, njegovega bivanja na zemlji se ne more, pa tudi ne sme tajiti. Ko je človek zopet v duhu preroben, kar se zgodi pri sv. krstu, treba je, da pokaže tudi na zunanje svoje prerobenje, namreč v svetem življenju, v dejanskem spolnovanju vseh čednosti, v resnični svetosti, pravi sv. Pavel, ki je vsa drugačna, kakor hinavska svetost farizejev.

Predragi! ko smo bili krščeni, smo bili v Kristusu prerobeni, postali smo nova stvar, novi človek, bili smo, kakor Adam pred grehom, nedolžni, čisti, sveti, postali smo otroci božji, tempel sv. Duha. Smo pa li pač tega novega človeka vedno ohranili? Smo li ostali nedolžni, čisti, sveti? Se li nismo grehu vdali in tako zgubili tega novega človeka, *prasnično oblačilo* zveličanja, po besedah preroka Izajije (61, 3. 10), in zopet oblekli staro obleko sužnosti greha, grešne poželjivosti? Če smo to storili, smo postali nezvesti Kristusu, smo njegovi sovražniki, ne pa njegovi bratje, smo nevredni, nehvaležni otroci Očeta v nebesih. — Prenovimo zopet svojega duha v zakramentu sv. pokore, zanaprej živimo vsi za Kristusa, njega posnemajmo, skrbimo, da mu bomo tukaj v življenju podobni, če hočemo mu biti podobni tudi enkrat v veličastvu.

Zategavoljo, kliče dalje sv. Pavel, *opustite laž, govorite resnico vsakteri s svojim bližnjim.*

S temi in nadaljnimi besedami današnjega berila opisuje sv. Pavel, kak bodi novi, v Bogu vstvarjeni, (po božji podobi vstvarjeni), v duhu prerobeni človek: namreč resnicoljuben, pohleven, čuječ, delaven, dobrodelen.

a) Najprvo zahteva, da bodimo resnicoljubni: resničnost je posebno znamenje pravega kristjana. Sv. mučenik Justin pripoveduje, da so v njegovem času kristjani raje mučeniško umrli, kakor pa da bi bili lagali. Saj so vedeli, zakaj je laž prepovedana, zakaj je greh: zato, *ker smo udje mej seboj*; namreč udje enega duhovnega telesa, čegar glava je Kristus. Duhovno telo Kristusovo mora biti napolnjeno z duhom Kristusovim, duh Kristusov pa je duh resnice, duh ljubezni. „Kakor v zdravem telesu, piše sveti Jeronim, ne goljufa en ud drugega, ne kljubuje drugemu, na primer zobje ne trgajo telesa, roka ničesar ne nastavlja nogi v napoto, ampak nasprotno odstranjuje roka to, nad čemur bi se noga mogla spotakniti; tako naj tudi kristjani, ki so vsi skupaj eno telo, ne lažejo drug drugemu, ne goljufajo drug drugega, naj si ne nasprotujejo.“

b) Dalje zahteva sv. Pavel, da bodimo pohlevni. Jezite se, pa ne grešite.

Jeza je dvojna: pravična jeza, in ta je brez greha, in krivična jeza, ki je pregrešna. Pravična, sveta jeza je tista, ako se človek jezi zavoljo greha in krivice, ki se Bogu ali bližnjemu godi, n. pr. starši, gospodarji, učitelji . . . (če le ni kletve zraven) . . . Krivična in pregrešna pa je jeza, če prihaja iz nečistega vira, n. pr. iz strasti, iz prevzetnosti, ali če zadeva ljudi, ne pa njih grehov, ali pa če je nezmerina, če jo človek predolgo drži.

Če je kje kaka strast, je gotovo ta, ki napada tudi res pravičnega, dobrega kristjana. Pohlevnost je zraven čistosti res čednost, ki jo nosimo v prsteni posodi; kaj rada se ubije. Marsikdo pravi: vsega slabega se še nekam lahko varujem, le jeza, jeza ta me tolikrat tare. Da, res je tako, zato pa nam kliče sv. Pavel: *Ne dajte prostora hudiču*, t. j. bodite čuječi, da vam hudič z jezo ne zajde v srce. Zaprto imej, kristjan, srce s ključavnico dobrega namena, Boga ne žaliti; če nimaš namena, Boga žaliti, voljo pa častiti ga z zatiranjem svojih prirojnih strasti, — jeza je tudi prirojena —, tedaj se ti ni treba bati greha, če te kaj začne jeziti: da le nimaš dopadajenja nad jezo, da jo le začneš v sebi krotiti, če se ti je strast spremenila v čednost. In ta namen, z jezo Boga ne žaliti, je prav za prav tisto, kar pravi sv. Pavel: *Solnce naj ne zajde v vaši jesi*. t. j. Kristus (solnce pravice) naj ne zgine iz vašega srca; jeze, ki bi bila vsled nezmernosti ali krivičnosti pregrešna, bi Kristusa (solnce pravice) pregnala iz vašega srca, te se varujte. Tako razlaga sv. Avguštin te besede sv. Pavla.

c) Dalje zahteva sv. Pavel, da bodimo delavni in dobrodelni.

Kdor je kradel, naj ne krade več, temveč naj raje pridno dela s svojimi rokami, kar je dobro, da bo imel kaj podeliti potrebnemu.

To so jasne, v vsakdanje življenje globoko segajoče besede, ki ne potrebujejo razlage, pač pa da si jih dobro zapomnimo. Troje zahteva sv. Pavel: ogibanje surove strasti tatvine, spolnovanje zelo potrebne dolžnosti, delavnosti, in pa izvrševanje krščanske usmiljenosti.

Tatu ni med nami. Pa tudi postopača, ki Bogu s postopanjem, brez pravega dela čas krade, lahko imenujemo tatu: tacih je v vseh stanovih zadosti. Tat je opravljivec, obrekovalec, ki bliž-

njemu dobro ime krade: tacih je brez števila na svetu. Tat je tisti, ki grabi skupaj posvetno premoženje z odiranjem, sleparstvom, z zlorabo tuje zadrege. Tat je skopuh, tat je oderuh, tat je neusmiljen izrabljevalec tujih telesnih in dušnih moči. Tat je zapeljivec, ker krade dušam zaklad nedolžnosti, božjega prijateljstva. Tat je pohujšljivec, ker Bogu krade duše, dušam pa Boga.

Človek je vstvarjen za delo, kakor ptica za letanje. (Job. 5, 7) Delavnosti zahteva sv. Pavel od nas; delavnosti od vsacega po njegovem stanu. *Kdor ne dela, naj tudi ne jé,* pravi sv. pismo. Delo na zemlji je kazen za greh, pa tudi pomoček v zveličanje; vsak bo po svojem stanu zveličan ali pogubljen. Spolnovanje stanovskih dolžnosti za češčenjem božjim je naše delo na zemlji: zato smo tukaj, tega nikar ne pozabimo.

Prej je rekel sv. Pavel, naj vsakdo raje pridno dela, da mu ne bo treba živeža si skupaj spravljati po krivičnem potu. Tistim pa, ki jim ravno ni treba vseh moči napenjati le v to, da se za silo same sebe preživé, ampak ki jim je Bog dal zadosti posvetnega blaga, veljajo sv. Pavla besede: *naj delé potrebnemu od svoje obilice. Delajte si prijateljev s krivičnim mamonom, da kadar omagate, vas sprejmejo v svoja prebivališča,* je rekel Gospod Zveličar, t. j. obračajte svoje premoženje v dobra dela, v podporo potrebnih, ki bodo za vas molili, in če oni ne bodo prosili za vas, prosila bodo dobra dela; Bog, ki tudi na skrivnem vidi, vidi v človeško srce, ne bo ostal dolžan njim, ki zavoljo njega kaj dobrega storé.

Sicer pa *usmiljenje pokrije množino grehov,* pravi pobožni Tobija. Te besede je Jezus sam navedel farizejem nasproti iz Tobijevih bukev.

Glejte, to so tisti lepi nauki, ki jih najdemo v današnjem berilu. Po božji podobi smo vstvarjeni, k pravičnosti in svetosti poklicani; žalibog, da to podobo božjo dostikrat zatajimo, praznično oblačilo zveličanja umažemo in raztrgamo. Poklicani smo k ženitnini, priti moramo v praznični obleki posvečujoče božje milosti. Ne vemo pa, kedaj se začne za nas ženitnina, kedaj bo Gospod in kralj Jezus Kristus poslal po nas svojo služabnico, smrt. Glejmo, da ne bomo iz dušne lenobe zanemarili obleči se praznično, ko pride po nas. Svate bo prišel pogledat kralj; slaba se nam bo godila, ako nas najde brez svatovskega oblačila.

Ponovimo se torej pravočasno v duhu svojega uma, in pravočasno oblecimo novega človeka, ki je po Bogu vstvarjen v pravičnosti in resnični svetosti. Amen. P. J.

Obletnica posvečenja cerkvâ.

1. O moči (drugih) štirih jedil pri nebeški ženitnini.

Bog bo obrisal vse solze od njih oči, in smrti ne bo več; tudi ne bo več ne žalovanja, ne vpitja, ne bolečine, ker poprejšnje je minulo, Raz. 21, 4.

Obletnica posvečenja vseh cerkvâ naše škofije je danes, spomin tistega dné, ko so bile slovesno posvečene ali blagoslovljene ter edino le v službo božjo odločene. Zlasti pa v naših farnih cerkvah prebiva v sv. Rešnjem Telesu pravi živi Bog in to nas spominja večnega kraljestva Jezusovega v nebesih. „Misli si cerkev, kakor nebesa“, pravi sv. Nil, „in ko stopiš vanjo, misli si, da si vstopil v nebesa; zato boš pač vse posvetno pustil pred cerkvenimi vratmi.“

Temu primerno je odbrano tudi berilo za današnji praznik. Sv. Janez evangelist, v tretje nebo zamaknjen, popisuje tu nebeški Jeruzalem, sv. mesto, čegar podoba so naše cerkve. In glas iz neba mu je rekel: *Glej! prebivališče Boga s ljudmi, in prebival bo s njimi. In oni bodo njegovo ljudstvo, in Bog sam, njih Bog, bo s njimi.* S tem je izražena najvišja zveza med Bogom in pravičnimi. Ti bodo popolnoma njemu udani in Bog bo njim vse, vsa popolnost. Iz tega skupnega bivanja Boga z ljudmi pa izvirajo tudi vse druge dobrote, katere je še videl sv. Janez v skrivnem razodenju: *In Bog bo obrisal vse solze od njih oči, in smrti ne bo več; tudi ne bo več ne žalovanja, ne vpitja, ne bolečine, ker poprejšnje je minulo.*

Predragi v Kristusu! Spomnite se, kaj sem vam danes teden pravil o nebeškem Jeruzalemu, o nebeški ženitnini, h kateri smo vsi povabljeni. Rekel sem, da je v nebeškem kraljestvu nešteto jedil, ki imajo prečudno moč za dušo in telo izvoljencev božjih. Imenoval sem vam takrat in opisal moč samo štirih jedil pri nebeški ženitnini, namreč: Mladost brez starosti, lepoto brez pogoška, bogastvo brez križev, čast brez sramote in

ponižanja. Danes pa poglejmo moč drugih štirih jedil v nebeškem Jeruzalemu, in to na podlagi prazničnega berila.

1. Moč pete jedi v nebeškem kraljestvu je kratko izražena z besedami: Ljubezen brez sovraštva. Sv. Janez pravi o današnjem berilu: *Glej! prebivališče Boga z ljudmi, in prebival bo š njimi. In oni bodo njegovo ljudstvo, in Bog sam, njih Bog, bo š njimi.* Kadar slišimo ali izgovorimo besedo Bog, tedaj si ne moremo drugzega misliti, kakor zgolj ljubezen. Sveti Janez pravi v svojem 1. listu (4, 16.): *Bog je ljubezen, in kdor ostane v ljubezni, ostane v Bogu, in Bog v njem.* Če pa pravi sv. Janez v današnjem berilu, da bo Bog prebival z ljudmi in da bodo njegovo ljudstvo, vemo potem, da bo božja ljubezen prebivala z ljudmi in med ljudmi.

Izvoljeni bodo le njemu služili, njega nad vse ljubili, in on jim bo v svoji ljubezni do njih dodelil vse, kar bodo le pozeleli. Izvoljenci v nebesih se bodo pa tudi med seboj ljubili, ker sicer bi ne bila njih ljubezen popolna; in v nebesih mora biti vsa popolnost; brez popolnosti vsega dobrega in lepega si nebes še misliti ne moremo. Sv. Janez zopet pravi v svojem 1. listu (4, 12.): *Ako se ljubimo med seboj, ostane Bog v nas, in njegova ljubezen je v nas popolna.* Vprašam, ali ne bode ta popolna ljubezen do Boga in do sonebeščanov neizrečena sreča za nas?

Orimo se nekoliko po zemlji v vsakdanje življenje! Ljudje, ki bi imeli biti združeni v bratovski, krščanski ljubezni, ljudje, ki bi si imeli s srčno medsebojno ljubeznijo življenje sladiti, in so se zato tudi zavezali pred sv. cerkvijo, taki si grené dostikrat življenje ter srce otežujejo. Koliko bridkih ur provzroči bližnjemu sovraštvo, nevošljivost, obrekovanje, nezvestoba, hinavščina, nehvaležnost! In nekaterim trdosrčnežem ni dovolj, da se samo starši sovražijo, hočejo marveč, da se tudi otroci in vsi od druge hiše.

O Bog ljubezni, kedaj nas popelješ v tako deželo in tako družbo, kjer vlada zgolj ljubezen, kjer je sovraštvo neznano? Kedaj nas popelješ v „nebeški grad Jeruzalem“, kjer so in bodo vsi izvoljenci v večni ljubezni združeni z Marijo, materjo lepe ljubezni, med angelskimi enodušnimi glasovi, z očaki in preroki z aposteljni in mučenci in vsemi neštetimi služabniki in služab-

nicami božjimi *iz vseh narodov, in rodov, in jezikov pred sedešem in pred Jagnjetom.* (Raz. 7, 9.) Zares, to je neizmerna zveza ljubezni brez iskrice kakega sovraštva ali nesložnosti. V to enoglasno zvezo ljubezni se ne more vriniti nobena sovražna kača, in noben podpihivalni jezik ne more skaliti tega nebeškega soglasja.

Kristjani! Ali nam mar ne bode vse na tem, da gotovo pridemo v to družbo? Sovrašтво in nasprotovanje razjedata človeku srce, da mu ne more dobro biti. Kdor pa nosi ljubezen do Boga in do bližnjega v svoji duši že sedaj, temu je kaj lahko pri srcu. Kako dobro in lahko mu bode še le pri nebeški ženitnini, kjer bo vse njegovo bitje prevzeto božje ljubezni, kjer prava ljubezen doseže najvišji vrhunec.

2. Če tudi pa je na zemlji marsikaj dobrega in veselega, vendar je to sklenjeno navadno z mnogimi težavami in neprijetnostmi. Nobena sreča ni tu neskajljena, nobeno veselje ni tu popolno. „Sreča je opoteča“, pravi pregovor. Človek hrepeni po sreči in veselju, ali kaj, ko je pa to hrepenenje na zemlji nenasitljivo. In posvetnega veselja se človek tudi kmalu naveliča. Sicer pa tudi dolgo ne traja, ne veselje, ne sreča; žalost in veselje se menjata kakor dež in solnce. Ko je človek v največjem veselju, že stoji žalost pred vratmi. Večini ljudi veselje in zemeljska sreča tudi nista stalna prijatelja, večina ljudi se mora boriti z mnogimi težavami in nadlogami; zato se imenuje zemlja solzna dolina, kjer živimo, kakor nekaki pregnanci. In zato moramo biti na onem svetu odškodovani, če živimo tu po volji božji.

Zato bomo v nebesih, kakor hitro okusimo šesto jed, hipoma prosti vsega zlega, vse žalosti, vseh nesreč. Kako vendar lepo in milo pravi sv. Janez v skrivnem razodenju: *Bog bo obrisal vse solze od njih oči; tudi ne bo več šalovanja.*

Toda to je še le manjši del nebeške blaženosti. Večji del je v tem, da izvoljenci uživajo vse le mogoče veselje in srečo. Kaj pravi kralj David o pravičnih? *Napili se bodo od obilnosti tvoje hiše; in s potokom svoje radosti jih boš napajal.* (Ps. 35, 9.) Veselje je to, katero je apostol narodov izrazil še določniše: *Oko ni videlo, uho ni slišalo in v srce človekovo ni prišlo, kar je Bog pripravil tem, kateri ga ljubijo.* (I. Kor. 2, 9.) Veselje pa je zlasti v tem, da gledajo Boga. *Sedaj vidimo skosi srkalo kakor v megli, takrat pa bomo videli od obličja v obličje,* pravi spet sv. Pavel. (I. Kor. 13, 12)

Zatorej: *Veselite se in od veselja poskakujte, ker je vaše plačilo obilno v nebesih*, pravi Jezus, ki nebeško veselje pozna pač najbolje. On celo pravi, da se bo opasal, in svoje zveste hlapce k mizi posadil, in bo pristopil ter jim stregel (Luk. 12, 37.) t. j. samega sebe jim bo dajal in bodo od njegove polnosti jemali.

Dà, obilnost nebeškega veselja je tolika in Boga gledati v njegovi neskončni popolnosti taka sreča, da bi zavrženi, ko bi mogli le en sam trenutek biti tega deležni, radi prenašali vse peklenške muke. In koliko veselje bo za nas, priti k Jezusu, ki je že tu na zemlji naša največja tolažba, naša moč, naša radost, naše vse; kolika blaženost, zmiraj biti pri njem, vekomaj ž njim živeti in gospodovati!

Oj, predragi! Ker ste vsi radi veseli in srečni, iščite veselja nebeškega; to samo je popolno in stanovitno veselje, vse posvetno veselje pa je prazno in več ali menj duhomorno.

3. Ko pa bomo v nebeškem kraljestvu okusili sedmo jed, tedaj dosežemo spet nekaj posebnega, namreč zdravje brez bolezni.

Kaj je pač dražjega na svetu, kot ljubo zdravje. V zdravju je življenje in veselje. Bolezen je hud nasledek izvirnega greha. Česa bi kdo ne dal, da bi mogel biti zmiraj zdrav? Pa marsikdo povzije mnogo steklenic zdravil in žrtvuje zato vse svoje premoženje zdravnikom in raznim zdravnicam, pa vendar ne more ozdraveti, ne umreti. Toda nebeški zdravnik nas hoče v nebesih oprostiti vseh bolezni in večno zdrave narediti; zakaj naše telo ne bo tako ostalo, kakršno je sedaj, ampak Gospod Jezus Kristus *bo spremenil naše revno telo, ker ga bo upodobil svojemu častitljivemu telesu po moči, s katero si tudi more podvreči vse reči.* (Fil. 3, 21.) Telo pravičnega ne bo moglo nič trpeti, ker sv. pismo pravi, *da ne bo ne vpitja, ne bolečine, ker poprejšnje je minulo.* (Raz. 21, 4.) Jenjalo bo torej vse to, kar tukaj muči naše revno telo, in nobenega zdravnika in lekarnarja ne bo več treba. Oj, preslavljena bodi nebeška jed, katera nam podeliš večno zdravje! Skrbimo, da jo gotovo dobimo! Njo doseči, morali bi biti pripravljene vs. storiti in pretrpeti, kar bi bilo treba. Toda za telesno zdravje se človek zdravi, če treba še tako mučno in drago, živi po naročilu zdravnikovem zmerno in zdržno, varuje se vročine in mraza. Toda, kjer je v nevarnosti večno dušno zdravje, tam se pa mnogi ljudje tako malo menijo, tako malo hočejo sami sebe premagovati. In da bi bil človek večno zdrav

na duši, treba samo eni reči se odpovedati, ene reči se varovati, namreč greha. Greh je najnevarniše, najhujše izmed hudega. Varujmo se torej greha, in zaslišali bomo tudi mi enkrat glas nebeški: *Moje kosilo je pripravljeno*. Okusili bomo pri tem kosilu jed, ki se ji — v podobi — pravi večno zdravje brez bolezni. Greh je najnezdравejša izmed vseh reči. Kdor dela pogloblitne grehe, pripravlja si strup, ki mu bo zadal večno smrt, ako se pravočasno in dovolj ne spokori.

4. O s m a j e d pri nebeški ženitnini napravi življenje brez smrti. To je izvrstna jed, kaj ne? Zakaj umreti, umreti je kaj trda beseda. Vsaka stvar ljubi življenje in se boji smrti. Pa ves strah in vse protivje ne pomaga nič. Človek mora umreti, ker je grešil. Duša se mora ob neznanskem trpljenju telesa ločiti iz njega, kadar jej pride čas. In ta čas je naglo in nepričakovano tu; živeti pomeni sveteti in zveneti, živeti se pravi: prikazati se in izginiti. Kratki čas našega življenja še prav za prav ni vreden, da bi ga imenovali življenje; to je videz življenja, ker prvo uro po rojstvu se že bližaš smrti in nikoli nisi čisto brez vsacega trpljenja in nadležnih skrbi. „Življenje naše je počasna smrt“, kakor je rekel sv. Avguštín.

Le v nebesih je pravo življenje; zakaj ondi ni več smrti. *In smrti ne bo več*, kliče tako zavestno sv. Janez.

Vi, predragi, pa imate sedaj na izbero, ali hočete vekomaj živeti, ali hočete umreti večne smrti. Zakaj stan pogubljenih v peklu bo trpel tudi brez konca, pa to ni večno življenje, ampak večna smrt, ali najnesrečniše življenje brez upa rešitve. Pogubljeni so odtrgani od vira življenja, brez vsacega veselja, brez vsacega nagiba k dobremu, nekako v hudobiji utrjeni, in za zmiraj oropani posvečujoče milosti božje, torej nadnaravnega življenja. Njihovo telo ima vsak trenutek trpeti neprimerno hujše bolečine, kot so bile bolečine prve smrti.

Kristjani! Bojmo se te druge, najgrozniše smrti! Potrudimo se za ono jed, katera nam donese večno življenje, potem smo za zmiraj odšli večni smrti. Naj nam k temu pomaga neskončno usmiljeni Bog in Devica Marija!

Ko je sv. Janez gledal prikazen današnjega berila, je slišal slednjič še ta-le glas s sedeža nebeškega: *Glej, novo storim vse!* To se pravi: Ko bo razdejan, oziroma spremenjen ta svet, bo

novo vstvarjenje, novo življenje, novo razveseljevanje. In kakšno bode to novo življenje za izvoljence v nebeškem kraljestvu, pri nebeški ženitnini, slišali ste spet danes: Imeli bomo, če gor pridemo, druga štiri jedila: ljubezen brez sovraštva, srečo in veselje brez nesreče in žalosti, zdravje brez bolezni, življenje brez smrti.

A pomnite, predragi, da ves ta podobenski opis je le pičica vse blaženosti nebeškega Jeruzalema.

Sklenem z besedami sv. apostola Pavla, ki jih je pisal svojim ljubim Filipljanom iz ječe v Rimu: *Bog mi je priča, kako želim po vas vseh v srcu Jezusa Kristusa* (1, 8.), da bi namreč vi vsi, cela fara in vsi moji poslušavci bili enkrat v sveti ljubezni zbrani pri nebeški ženitnini in vekomaj združeni z Jezusom Kristusom. Amen.

V. Bernik.

2. Zakaj in kako naj ljubimo lepoto svojih cerkev?

Govor o priložnosti slovesne blagoslovitve nove slikarije v dekanijski cerkvi Starotrški.¹⁾

Gospod, ljubim lepoto tvoje hiše in kraj, kjer prebiva tvoje veličanstvo.
Ps. 25, 8.

Trojna prevesela slovesnost nas je privabila danes v to vašo prijazno hišo božjo. Sv. cerkev obhaja danes god sv. dijakona Lavrencija, ki je ravno današnji dan sklenil svoje mladeniško življenje ter prejel v plačilo za svojo junaštvo to, kar znači njegovo ime — lavorov venec, krono mučeništva. Zbrali smo se pa danes tukaj k sv. opravilu tudi iz tega namena, da bi prav slovesno obhajali god zavetnice te cerkve, sv. Radegunde, ki je krono posvetnega kraljestva zamenila s samostansko obleko, ter s krono svetniško ozaljšana obhaja sedaj večno ženitovanje s kraljem nebeškim. Pri vsem tem pa še tretja prav redka slavnost povečuje ter pomnožuje veselje današnjega dneva Gospodovega. Po prizadevanju vašega mnogočastitega gospoda dekana in vsled vaše obče znane darežljivosti se je ta vaša v lepem romanskem slogu stavljena cerkev na novo slikala, ter stoji sedaj pred nami v praznični obleki, vsa omlajena, podobna nevesti, ki na dan poroke pričakuje svojega ženina.

Le večnemu Bogu je znano, kako težko ste si prislužili vinarje, koje ste položili na oltar ljubezni do svoje cerkve, pa daleč okolu se je razvedelo, s kakim veseljem ste darovali, ko je šlo za lepoto hiše božje.

¹⁾ Ta govor se more z malimi prezbami rabiti za praznik posvečenja cerkva.

Dasiravno so ti sv. prostori že davno posvečeni po milostnem knezoškofu ter odločeni v službo božjo, bodo vendar m. g. N. N. danes še posebej blagoslovili novo slikarijo te cerkve, naj bi to hvalevredno delo vašega požrtvovalnega srca s sv. blagoslovom prejelo krono priznanja, kakor je sv. levit Lavrencij za žrtev svojega življenja prejel krono zveličanja. In kakor se je sv. Radegunda zapustivša posvetni šum posvetila Bogu, tako naj se tudi ta sv. kraj, na katerem se je med popraviлом (kakor je to skoraj neizogibno) kalil ljubi mir, ter motila sv. tihota, z blagoslovljenjem zopet vrne svojemu vzvišenemu namenu, da vam ostane, kakor je bil do sedaj, častljiv in priljubljen.

Da bi pa vi od današnje slovesnosti imeli tudi duhovno korist, sem povabljen, ter rad pripravljen, vam pri tej priložnosti spregovoriti besedo podučjenja. In čemu bi dolgo razmišljeval, o čem naj vam govorim, saj mi veleva vaša krasno prenovljena cerkev, lepa kakor pomladanska cvetlica, in mi narekuje današnja redka slovesnost, naj govorim o lepoti hiše božje, ter vam razložim

1. zakaj in

2. kako da ste dolžni skrbeti za lepoto svojih božjih hiš.

Gospod, ljubim lepoto tvoje hiše in kraj, kjer prebiva tvoje veličanstvo.

I. Dolžni smo skrbeti za lepoto svojih cerkev, ker je cerkev hiša božja, ker je kraj, na katerem prebiva božje veličanstvo.

Že v navadnem življenju pričakujemo, da je stanovanje primerno imenitnosti osebe, ki v njem prebiva. Imenitnejši ko je gospod po svojem stanu, po svoji službi, tem krasnejše je tudi njegovo stanovanje. Kako neprimerljivo veličastno mora torej biti ono srečno prebivališče, v katerem se Bog sam svojim izvoljenim od obličja do obličja kaže in daje uživati. Mnogi zgovorni jeziki so se že trudili naslikati lepoto nebeško, mnoga spretna peresa so že skušala opisati veličastvo božjega prebivališča, toda umolknili so jeziki, opešala peresa, preden se jim je posrečilo le približno naslikati podobo nebeške hiše božje. Trudil se je sv. apostol Pavel, a konečno sam pripozna, da bi človek brezvspešno tratil svoje moči za to delo, ker: *Oko ni videlo, uho ni slišalo in v srce človeško ni prišlo, kar je pripravil Bog njim, ki ga ljubijo.* (1 Kor. 2, 9.) In sv. evangelist Janez, ki je vendar sam gledal žarno lepoto nebeškega Jeruzalema, v svojim opisu skoraj

ne more najti konca, tako se je vtopil v neizmerno morje lepote sv. mesta. Ako pa je toli veličastno nebeško bivališče božje, ali ne sledi iz tega, kako lepe, snažne in veličastne naj bodo tudi naše cerkve, da zaslužijo ime hiše božje. Saj v njih stanuje ravno isti Bog, v njih ima kralj nebes in zemlje svoj veličasten prestol, v njih se vsak dan daruje Sin božji za nas, v njih deli sv. Duh brezštevne milosti. In ko bi se pozidala cerkev, ki bi segala čez polovico naše zemlje, pa bi se v njo znosil ves kinč in vse dragocenosti vseh kraljestev sveta, ter bi se ozaljšala z zlatom in srebrom, z marmorom in diamanti, kolikor jih ima svet, bi ta prekrasna stavba bila vendar le slaba senca nebes. Zato je Bog že Mojzesu sam izdelal in ukazal načrt, po katerem naj bi napravil sv. šotor, v kojem se je shranjevala skrinja zaveze. Enako je podal Davidu, ko se je odločil, staviti tempel, potrebne nasvete in ukaze, po katerih se je ravnal pozneje Salomon pri stavbi veličastnega templja Jeruzalemskega. In sv. cerkev je pri mnogih priložnostih povzdignila svoj glas ter spodbujala duhovnike in vernike, skrbeti za dostojni kinč in primerno opravo hiš božjih, pa je delila celo odpustke onim, ki so se trudili za stavbo hiš božjih (cerkev sv. Petra v Rimu) ter delila odlikovanja osebam, ki so pospeševale kinč stavbarske umetnosti cerkvene.

Da skrbimo za lepoto hiše božje, k temu nas pa priganja tudi dolžnost hvaležnosti. Še ptica ljubi in rada popravlja gnjezdo, v katerem se je izvalila; in človek se zanima in rad misli nazaj na svojo rojstno hišo, v kateri je preživel vesele dni zlate mladosti, v kateri je od skrbnih staršev prejel toliko dobrega. Koliko bolj naj bi se kristjan zanimal za tisti sv. kraj, ki ga spominja neprecenljivih, nepoplačnih, ker duhovnih dobrot.

V cerkvi smo postali otroci božji in dediči nebes; v cerkvi smo bili potrjeni v sv. veri; tu si olajšamo vest, ako nas težijo pregrehe; tukaj nam je pogrnjena angelska miza; v hiši božji se sklepajo ljubečih src dosmrtna pogodbe; v hiši božji se delajo duhovskih dolžnosti ostre obljube; iz božjega hrama nam bodo prinesli kedaj krepčilo sv. olja in sv. popotnico v zastavo večnega zveličanja; blizo tega sv. mesta bodo počivali naši telesni ostanki in v cerkvi se bo molilo za naš večni odpočitek. Kako pa bomo vrnili cerkvi vse te dobrote? Ali ni naša dolžnost, da po vseh močeh skrbimo za njeno lepoto?

Je pa tudi čast in glasna pohvala za celo župnijo, ako ima svoje cerkve v lepem stanu. Po hiši sodimo gospodarja

in družino, po lepem redu in dostojni snagi v cerkvi pa si delamo svoje mnenje o dušnem pastirju in župljanih; in hvala, ki se lepim cerkvam poje, zadeva najbolj pridne župljane.

In ko bi tudi vseh navedenih razlogov ne bilo, morala bi nas nagibati h gorečnosti za skrb, za lepoto hiše božje že misel, da je to silno dobro delo. Sv. vera nas uči, da so najimenitnejša dobra dela: molitev, post ter miloščina. *Boljša je molitev s postom in miloščino, kakor spravljati zaklade zlata.* (Tob. 12, 8.) Iz lastne vsakdanje skušnje pa veste, kako kasni in malomarni smo ravno za ta najimenitnejša dobra dela. Kako slaba je navadno naša vsakdanja molitev; kako malenkostni izgovori zado-stujejo, da jo celó opustimo. Koliko slabosti nas plašijo pred zapovedanim postom, in kako revne se čutimo, kedar je treba dajati miloščino. O kako raste naš dolg pred Bogom z vsakim dnevom! Spomnimo se tega, kadar se nam nudi priložnost, storiti kaj v čast božjo, poravnajmo svoj dolg pred živim Bogom s tem, da radi pomagamo, kadar je treba storiti kaj za vzdrževanje ter olepšanje hiše božje, *delajmo si zaklade, katerih molj in rja ne konča, ter jih ne ukradejo tatje.*

II. Ko je naš božji Zveličar svojim apostolom pri zadnji večerji podal in priporočal zlati nauk o medsebojni ljubezni ter ta nauk potrdil s svojim lastnim izgledom, pristavil jim je še pomenljive besede: *To sedaj veste; blagor vam, če boste to tudi storili.* (Jan. 13, 17.) Tudi vi ste me sedaj zvesto poslušali, ko sem vas v nemal za ljubezen do lepote hiše božje; zaslišite me pa še tudi, kako da to storite v djanju.

Za dostojni kinč svojih cerkev bote skrbeli, če pred vsem radi pomagate pri popravilih in pri zaljšanju svojih cerkev. V spodbudo za to imate lep zgled v življenju danes slavljene priprošnjice te vaše prenovljene cerkve. Komaj da je dobila od svojega kraljevskega soproga dovoljenje iti v samostan, je dala postaviti veliko svetišče in samostan sv. križa, kjer se že stoletja prepeva božja slava. In kako vnemo za čast božjo so imeli pač vaši bogoljubni predniki, ki so razen farne cerkev dali postaviti še pet podružnic v gotovem zaupanju, da bodo njihovi potomci skrbeli vsaj za njihovo popravilo ter za dostojni kinč teh svetišč. Pridni župljani navadno ne čakajo na prošnjo in opomin svojih dušnih pastirjev, kadar je treba kaj popraviti ali novega omisliti pri cerkvi. Še sami radi ponujajo k temu svojo pomoč in so žalostni, ako se jim dolgo ne nudi priložnost, storiti kaj v olepšavo hiše božje

Za lepoto svojih cerkev nadalje skrbite, ako jih radi in večkrat obiskujete. Kaj bi pomagala še tako velikanska cerkev, v njej dragoceni oltarji, umetna slikarija, okrašena okna ter lepo urejena služba božja, ako bi pa bila cerkev prazna? Le polne cerkve ob času službe božje so dobro spričevalo o dušnem stanu župljanov. Dober kristjan se veseli cerkve, težko čaka na nedeljsko službo božjo, ter stori še kaj več, kakor mu veleva cerkvena zapoved. Njemu je služba božja le še prekratka, on išče tudi ob delavnikih priložnosti udeležiti se sv. maše in ga nič bolj ne žalosti, kakor če mora nedeljo ali praznik opustiti službo božjo. Cerkev je vaša skupna domača hiša, je kraj vašega duhovnega rojstva, je mesto vašega dušnega veselja; in če že iščete druge prijetne tovarišije in posvetne dobre volje, koliko raje bi se morali zatekati le-sem v cerkev, kjer se dobesedno spolnuje tolažljiva obljuba Gospodova: *Kjerkoli sta dva, ali kjer so trije zbrani v mojem imenu, sem jaz v sredi med njimi.* (Mat. 18, 20.)

Da pokažete svojo ljubezen za lepoto hiše božje, pa še nikakor ne zadostuje, da ste v njej le pričujoči, kadar se opravlja služba božja, temveč se morate v njej tudi dostojno obnašati. Ko je mladeniški spremljevalec mladega Tobija razodel svoje pravo ime ter svoje božje poslanstvo, se je očeta in sina polastil nepopisen strah. *In ko sta to slišala, sta se ustrašila in sta trepetaje na tla padla na svoj obraz. Tri ure sta na obrazu ležala in hvalila Boga.* (Tob. 12, 16. 22.) Ko je Mojzes v prikazni gorečega grma spoznal glas božji, si ni upal stopiti bližje, preden ni sezul svojih črevljev, ter poln sv. strahu prikriil svoje obličje. S koliko večjim strahom bi se pač mi morali bližati hiši božji ter se tu dostojno obnašati, kjer sam Jezus Kristus, naš prihodnji sodnik, bistveno z dušo in s telesom med nami prebiva. *Izvolil in posvetil sem to mesto, da je moje ime ondi na večno in da ostanejo moje oči in moje srce tukaj vse dni.* (II. Kron. 7, 16) Bogu bodi potoženo, da mnogi ravno ta sveti kraj zlorabijo v pregreho, kalijo ljubi mir tega skrivnostnega kraja, sami niso zbrani pri sv. opravilih, pa še druge motijo v sv. premišljevanju, onečastijo sv. prostore, ter kraj molitve spreminjajo v jamo razbojnikov. Kadar duhovnik obišejeo kakega bolnika, pozdravijo pri vstopu v hišo navzoče s pozdravom Kristusovim, rekoč: *Mir bodi tej hiši in vsem, ki prebivajo v njej.* (Mat. 10, 13.) Recite tudi vi tako, ko se pri vstopu v cerkev pokropite z blagoslovljeno vodo, pa skrbite tudi, da bo v resnici

vladal ljubi mir, sv tihota, da bo dostojno vedenje ter globoka pobožnost spremljala pomenljive obrede sv. skrivnosti.

Najlepše pa skrbite za kinč hiše božje, ako tako živite, da ste vredni svojih lepih cerkev. Po besedah sv. apostola Pavla je vsak človek tempel sv. Duha: *Ali ne veste, da ste tempel božji in da Duh božji v vas prebiva?* (I. Kor 2, 16.) Zato ste najlepši kinč vaših cerkev vi sami in vse, kar sem do sedaj povedal o skrbi za lepoto hiše božje, velja v višjem pomenu o skrbi za vaše duhovne temple. Vaši dušni pastirji bodo znanprej v prenovljeni cerkvi s prenovljenim veseljem opravljali službo božjo, z omlajeno navdušenostjo oznanjevali besedo božjo ter s podvojeno gorečnostjo delili vam sv. zakramente. A le tedaj bo njihovo veselje popolno, ako bodo videli, da se tudi v vaših srcih oživljajo in razcvitajo one lepe čednosti, koje vam predstavljajo slikane podobe in živo barvane cvetlice na steni in koje vam tolikokrat priporočajo s tega sv. mesta.

Kadar milostljivi knezoškof obišečejo kako župnijo, se pred vsem prepričajo o dobrem stanju ter lepoti hiše božje, potem pa tudi terjajo natančen račun o stanju duhovnih templov, ter zahtevajo natančen izkaz o verskem ter nrafskem življenju župljanov. Poprašajo, ali je morda v fari kako občno pohujšanje, pijanost, slabi časniki, pregrešna znanja, nezakonski otroci...? Kako se služba božja obiskuje, sv. zakramenti prejemajo, katere bratovščine so razširjene...? Tudi vaš mnogočastiti gospod dekan vam niso dali le prenoviti te - le cerkve, temveč so v prenovljenje vaših duhovnih templov obhajali že večkrat sv. misijon, dobro prepričani, da so pravi kinč župnije ne le lepe cerkve, nego velikoveč pobožni, za božjo čast vneti farmani.

Da ostane današnja slovesnost spominu ohranjena, ter da tudi pozneji rodovi vedó, kedaj da se je dala tako lepo prenoviti ta cerkev, zapisalo se bo vse to v spominsko knjigo vaše župnije. Da bi pač mogel tudi vam vsem v spomin na današnje nauke globoko v srca zapisati besede: Župljani Starotrški, ki ste preskrbeli svoji cerkvi toliko lep kinč s prenovljeno slikarijo, prenovite tudi svoja srca, ter skrbite za lepoto svojih duš, da ostanete čisti in sv. templi sv. Duha, vselej vredni obilnih milosti, ki se vam delijo v tej cerkvi, in kedaj pripravljeni za častljivo vstajenje ter večno slavo nebeškega Jeruzalema. Amen.

Ivan Rotner.

Enaindvajseta nedelja po Binkoštih.

1. Zalezovanja hudičeva.

Oblecite božje orožje, da zamorete
obstati pred zalezovanjem hudičevim.
Efež. 6, 11.

Besede, katere smo slišali danes v berilu, je zapisal sveti Pavel v Rimu, ko je bil prvokrat zaprt v ječi; pisal pa jih je Efežanom, prebivalcem mesta Efez v Mali Aziji.

S koliko gorečnostjo in odločnostjo opominja sveti mož vdane mu vernike, da naj bodo stanovitni v skušnjavah, da naj se pogumno boré zoper zalezovanja hudičeva, kliče jim: *Oblecite božje orožje, da zamorete ostati pred zalezovanjem hudičevim; . . . da se zamorete braniti ob hudem dnevu, in v vseh rečeh popolni ostati.*

Vidi se resna skrb apostolova, da bi se mladi spreobrnjenci ne izneverili nauku Kristusovemu. Posebno jih poučuje, kaj naj delajo *ob hudem dnevu*, to je ob času skušnjav in grešnih priložnosti, da ne zapusté Učenika Jezusa.

Predragi v Gospodu! Tudi mi nismo v nič manjših nevarnostih, kakor nekdanji Efežani: Hudobni duh je še vedno isti zapeljivec kakor je bil nekdanj, grešne strasti se vzdigujejo še zmeraj enake v naših srcih, in priložnosti za greh in za padeč pa imamo morda celo več, kakor so jih imeli stari kristjani. Tudi nam kliče sv. Pavel: *Oblecite božje orožje, da zamorete obstati pred zalezovanjem hudičevim!* Da ga bomo bolj gotovo poslušali, prevdarimo najprej:

I. resnica je, da nas hudobni duh vedno zalezuje, in potem premislimo,

II. katero je tisto orožje božje, s katerim naj se vojskujemo zoper napade hudičeve.

I. Hudobni duhovi, zavrženi angeli, so naši največji sovražniki in zavidljivci. Kakor nas imajo dobri angeli radi, in nas varujejo na duši in na telesu, in nas želé pripeljati v nebesa, ravno tako nas nasproti hudobni duhovi sovražijo, nam skušajo škodovati na duši in telesu, in njih največje veselje je, da bi bili mi pogubljeni.

O vsem tem nas izrečno poučuje razodenje božje, ki nam pové, da je hudobni duh zapeljal naše prve starše, da so

grešili; in hudobni duh je celo skušal Jezusa, in isti hudobni duh je po izreku evangelista navdal Judežu Iškarijotu satansko misel, da je Jezusa izdal. Naš Učenik je velikrat govoril o hudobnih duhovih kot takih, ki nas sovražijo, n. pr.: *hudič je prišel, da je prisejal ljuliko ne njivo* (Mat. 13, 39), *hudič je, ki jemlje besedo iz srca, da ne donese sadu* (Luk. 8, 12). Zato je pisal sv. Peter, *da hodi hudobni duh kakor rjoveč lev okoli in išče, kje bi koga požrl*, in ravno tisto ponavlja sv. Pavel v današnjem berilu: *Nam se ni vojskovati samo zoper meso in kri. . . ampak tudi zoper gospodovavce tega temnega sveta, — zoper hudobne duhove v podnebjju.*

O tem, kako nas hudobni duhovi zalezujejo, pravi sv. Jeronim, da delajo tako, kakor dela sovražnik, kedar si hoče kako mesto ali kak grad osvojiti. Sovražnik zasleduje, kje je zid slabeji, kje so vrata slabo zaprta, da bo tam skozi prodril v mesto.

Tako skuša hudobni duh skozi oči, skozi ušesa, usta — priti v srce človeku; pri nekaterem opazi, da je domišljjav, poln napačnih želj, premalo previden v družčini, in hudobni duh se take priložnosti hitro posluži, da človeka napeljuje v hudo. Pri drugem tiči v srcu kako slabo nagnenje, nečimurnost, poželjivost, jeznost, nečisto hlepenje, in te strasti so mu ugoden pripomoček, da lažje svoj namen doseže. Zopet drugikrat se hudobni duh spremeni v angela luči, da prigovarja človeku, da se trudi za kako navidezno čednost, ki pa ni nobena čednost, marveč pregreha, recimo skopost, pa bi jo kdo le za varčnost imel. Tako je hudobni duh zmeraj poln lažnjivosti in zvijačnosti, in to mu je edino delo, da nastavlja svoje mreže, da bi pogubil neumrjoče duše. Zato tako svari sv. Pavel pred zalezovanjem hudičevim, ker vé, kako je nevarno; in zato je Jezus na Oljski gori tako rekoč za slovo dal apostolom nauk: *Čujte in molite, da ne padete v skušnjavo.*

Tedaj veste, kaj imamo mi storiti nasproti svojemu vednemu sovražniku.

Vsak dan moramo na straži stati, vsak dan se moramo vojskovati. Lavrencij Scupoli pravi: „Zjutraj, ko se zbudiš, bodi ti prva misel, da si v trdnjavi, katero krog in krog obdaja sovražnik . . . Vojskovati se imaš za Marijo in Jezusa. Hitro preglej straže, če so prav razpostavljene, preglej vrata, če so dovolj trdno zaprta. Priporoči se tudi nadangelu Mihaelu, da se boš uspešno vstavljal v tem boju. Še enkrat rečem: nikar ne méni-

da je ta boj odveč. Kdor se ne vojskuje, bo gotovo ranjen in življenje bo pustil na bojišču.“

Hudobni duh nam je zelo nevaren, pa škodovati nam ne more, če mi noče mo. Čuvati moramo nad svojimi počutki, zatirati grešne strasti, in pred vsem bežati iz grešne priloženosti. Hudobni duh je kakor priklenjen pes, ki more popasti le onega, ki se mu preveč bliža. Zato pa kliče sv. Jakob: *Resistite diabolo, et fugiet a vobis!*

II. Kdor se pa hoče vojskovati, mora biti tudi primerno oborožen. Ni vse eno ali gre kdo s palico, s sekiro, ali pa puško na vojsko. V starih časih, ko še pušk niso imeli, je bilo tudi mnogo ležeče na tem, kako je bil vojak oblečen.

Veliki težen vidite tukaj pred postavljenim božjim grobom tacega vojaka: pas ima okrog ledij, od vrata do kolena nosi železen oklep, obut je v visoke črevlje, v levici drži ščit, na glavi nosi visoko čelado, in v roki drži sulico ali meč. Tacega vojaka se je pač treba ustrašiti.

Tudi sv. Pavel vелеva božjim bojevnikom obleči posebno orožje, orožje božje. In potem našteva, v čem obstoji to orožje:

a) *Stojte tedaj opasani okolu svojih ledij s resnico! ...*

Pas je znamenje zvestobe in prisege, zato ga nosijo vojaki. Pas kristjana naj bo sveta resnica. Hudobni duh je oče laži, Bog pa je resnica sama. Jezus je sam rekel: *Jaz sem pot, resnica in življenje*. Kar je z njim v zvezi, je resnično — resničen je njegov nauk, resnična njegova vera. Te vere se držite in zmagali boste. Koliko laži, zmot, goljufij, krivih naukov je tudi sedanje čase raztrošenih po svetu. Zakaj? Zato, ker tisti, ki božjo resnico zapustijo, kmalu v hudičevo laž zabredejo.

Pas je znamenje zdržnosti in čiste ljubezni, zato se prepašujejo device in pas nosijo tudi duhovni. Tako naj tudi vsi verniki res in vsikdar ljubijo nauke Kristusove, prepasani naj hodijo z njimi, da jih ne pozabijo.

Pas je tudi znamenje zatajevanja.

Kdor bo z resnico Kristusovo prepasan, se nikdar ne bo utrudil, za-njo bo delal in za-njo tudi trpel, če bo treba. Apostoli so vsi umrli za nauk Kristusov — zakaj? Zato, ker so vedeli, da je ta nauk resničen.

b) *In oblečeni s oklepom pravice ...*

Železni oklep, ki je rimskega vojaka obdajal od vratu do kolen, ga je najbolj varoval, da mu sovražnik ni mogel do živega. Tak železen oklep pravice za kristjana pa je njegovo čednostno življenje. Kdor ljubi sv. čistost, kdor je utrjen v krotkosti, kdor je navajen na molitev, kdor živi v strahu božjem: do tacega ima hudobni duh malo moči, hudobni duh se tega niti ne loti s svojimi skušnjavami, ker se boji, da bi pri njem nič ne opravil. Raje gre nad tiste, ki so omahljivi, ki so na pol že njegovi. Kornelij a Lapide piše: „Vaš oklep! o kristjani, so vaša pravična in sveta dela, s katerimi vsikdar srce in prsa zavarovana ohranite, da se ne ustavljate samo hudobnemu duhu, ampak ga celo napadate in ranite. Dobra dela bičajo in križajo hudobnega duha; naša ponižnost muči njegovo prevzetnost; naša potrpežljivost in prizanesljivost, kadar kaj hudega trpimo — njegovo jezo in nepotrpežljivost; naša ljubezen muči njegovo nevoščljivost.“

c) *In obuti na nogah za oznanovanje evangelija miru.* — Pot nas vodi tudi po skalovju in strminah, po trnju in robidovju: po taki poti bosí ne moremo hoditi. O buti moramo biti z nauki Kristusovimi, da bomo raznim zapeljivcem in skušnjavcem znali tudi odgovor dati, če bo treba. Resnice svete vere moramo tudi p r e m i š l j e v a t i, da bomo dobro vedeli, kaj nas je Kristus učil. Ako se bomo pravega učenika držali, potem nas krivi preroki ne bodo premotili. Kako potrebno je tudi sedanje čase, da poslušamo prave preroke, tiste, ki še vedno učé nauke Kristusove, namreč služabnike sv. rimsko-katoliške cerkve.

d) *Pred vsem pa vzemite v roke ščit vere, s katerim zamorete vse ognjene puščice hudobnega duha ugasniti...* Kakor ob svitu odletavajo udarci mečev in puščice, tako se ob trdni, živi veri razbijejo vsi napadi hudobnega duha, pa tudi vsi napadi njegovih pomočnikov. Kdor ljubi Kristusa, kako bo mogel tak poslušati tudi zapeljivo šepetanje peklenskega skušnjavca!

e) Tak bo posadil na glavo čelado zveličanja, to se pravi: pred očmi bo vedno imel svoj namen: čemu ga je Bog vstvaril — da se namreč v e č n o z v e l i č a. Kdor se skušnjavam vdaje, grešne priložnosti celo išče, in greh dela: tak je gotovo pozabil na to, da pride trenotek, ko se bode moral pred Bogom zagovarjati za svoje življenje. Pozabil je, da pride po smrti ali pekel ali pa nebesa. Misel na to resnico je dovelj močna, da ob grešni priložnosti ne privoliš v skušnjava.

f) In vsemite meč Duha, kar je božja beseda, in s vso molitvijo in prošnjo molite vsak čas v duhu, in v tem čujte v vsi stanovitnosti in prošnji za vse svēte (vse kristjane) in zame, da bi mi bil dan govor, kadar se odprejo moja usta, s svestjo (srčnostjo) oznanovati skrivnost evangelija.

Kako čudovito lep je ta konec besedi Pavlovih: on opominja Efežane, naj pridno poslušajo besedo božjo, naj molijo vsak dan v duhu, to se pravi zbrano, naj molijo za vse svēte (svēti so se tedaj imenovali sploh kristjani), pa tudi zanj, za apostola Pavla, da bo mogel s srčnostjo oznanovati sv. evangelij.

S koliko prisrčno vremo in iskreno ljubeznijo je sv. apostol prigovarjal svojim vernikom, naj se varujejo zalezovanja hudičevega, da ne bodo zabredli v pregrešno življenje in Jezusu postali nezvesti. Kar je sv. Pavel govoril Efežanom, to bi on govoril tudi vam, če bi on namesto mene tu na prižnico stopil.

Kako napačno ravnaajo oni, ki se v skušnjavah nič ne vojskujejo ali še celo v grešne prilžnosti zahajajo, spoznate lahko tudi še iz naslednjih besedi sv. Terezije: Hudobni duh podira tistim, ki se hočejo Boga oprijeti, njih dobre sklepe. Toda satan popade tiste, kateri se ga bojé, ali druge, katere mu Bog pripusti nadlegovati, da bi poskusil njih krepost in njih svetost pomnožil. Če tudi vsi peklenski duhovi zoper našo dušo vstanejo, ne boj se jih, če si oborožen s križem našega Zveličarja. Kdor pa pada vedno v smrtne grehe, ne bo odšel pogubljenju, ako ne sklene ogibati se vsake prilžnosti, kjer bi utegnil Boga razžaliti. — Precej po smrti bomo vsa razžaljenja božja pregledali v enem trenutku. — O da bi pač vedeli vsi, kateri brez strahu pred obličjem božjim počenjajo grde pregrehe, s kakošnimi strašnimi madeži greh dušo ognjusi. Amen.

J. Mikš.

2. Razdiranje kraljestva božjega na svetu.

Oblecite božje orožje, da morete obstati pred zalezovanjem hudobnega duha,
Efež. 6, 11.

V sv. pismu večkrat beremo o božjem kraljestvu. Jezus je v prilikah večkrat razlagal, kaj to kraljestvo pomeni: Kdo je v njem gospodar, kdo tam prebiva, kdo pride v to kraljestvo kako pride notri i. t. d. Tudi današnji sv. evangelij nam govori o božjem

kraljestvu. V prvem pomenu pomeni to božje kraljestvo nebeško kraljestvo ali nebeško veselje, za katero se moramo vsi truditi. Pomeni pa tudi sveto katoliško cerkev na tem svetu, katero je Gospod Bog sam ustanovil. Zato smo mi vsi, ki smo v pravi cerkvi Jezusovi, udje tega božjega kraljestva na zemlji. Kakor imajo posvetni kralji svoje vojake, tako ima tudi božjega kraljestva kralj svoje vojake, in to smo mi, kristjani, ki se moramo vojskovati neprestano zoper sovražnike božje in zoper sovražnike svojega zveličanja.

Dober in zvest vojak skrbi za čast svojega kralja, tako mora tudi vsak pravi in zvesti vojak božjega kralja Jezusa, vsak dober kristjan, skrbeti za to, da se njegovo kraljestvo vedno bolj razširja in utrjuje, da se od kraljestva nič ne zgubi, in da čast kraljeva nič ne trpi. Vsak mora skušati, da sam kar najbolj lepó, krščansko živi in, kolikor se dá, tudi druge k temu napeljuje. Kdor to stori, tisti je zvest vojak božji, tisti je pravi kristjan. Zato pravi sv. Pavel v današnjem listu: *Bratje, utrdite se v Gospodu in v mogočnosti njegove moči!* (Efež. 6. 10.)

Toda žalibog, koliko jih je v naših časih kristjanov, ki delajo samo narobe! Namesto da bi kraljestvo božje na zemlji razširjali, pa ga razdirajo, namesto da bi ljudi napeljevali k dobremu in utrjevali v čednosti, pa jih zapeljujejo v greh in strasti, namesto da bi vero v srcih potrjevali, pa jo le iz src trgajo. Oh, koliko je takih, katerim se mora to očitati! Zato pa tako goreče svari in opominja sv. Pavel v današnjem listu do Efežanov: *Oblecite božje orožje, da morete obstati pred zalezovanjem hudobnega duha, ker se nam ni vojskovati zoper meso in kri, temveč zoper poglavarstva in oblasti, zoper gospodovalce tega temnega sveta, zoper hudobne duhove v podnebjju.* Ako se hoče človek zadosti nevarnosti, ki mu žuga, varovati, mora pred vsem nevarnost spoznati, spoznati mora sovražnika, zoper katerega se mora vojskovati. Zato vam bom danes povedal, kdo so tisti, ki kraljestvo božje na tem svetu razdirajo, kako to delajo in kako hudobno je to delo.

I. Kraljestvo božje na svetu je sezidano na vero in na čednost. Vera in čednost sta dva stebra, ki mu služita kot podlaga. Ako se stebra porušita, potem pade tudi kraljestvo božje. Zato moram reči, da kraljestvo božje tisti razdira, ki vero izpodkopava in čednost ljudem ropa.

1. a) Vero v naših časih prav mnogi izpodkopavajo deloma s svojim govorjenjem, deloma z dejanji. Z govorjenjem vero izpodkopava tisti, ki zaničljivo govori o osebah, ki imajo nalogo razširjati kraljestvo božje. In koliko se ravno v tem oziru greši v naših časih! Nekateri, ki se ne upajo kar naravnost vere napadati in pobijati, toliko sramežljivosti še imajo, pa tem hujše napadajo in pobijajo in zaničujejo duhovnike vedoč, da kdor ozna- novalce evangelija zaničuje in sovraži, sovraži prav gotovo evan- gelij sam, sv. vero. — Veliko jih je tudi takih, ki se norčujejo iz sv. obredov, iz sv. zakramentov, sploh iz vsega, kar se izvršuje Bogu v čast in v zveličanje duš. In če kak pošten, veren kristjan sliši tako govorjenje, zasmehovanje tega, kar se njemu najsvetejše zdi, ali se ne pohujša nad tem? In če se to ponavlja, njegova vera omahne, on sam se zgubi. — Pa tudi takih se ne manjka, ki naravnost čez vero zabavljajo in se iz nje norčujejo. Sv. vera stoji sicer na trdni, neomahljivi podlagi, ker je od Boga razodeta. Vendar so tudi taki, ki celo to skušajo ovreči in utajiti. Saj so nekateri že tako daleč zašli, da pravijo, da ni pekla, če pa je, pa ne bo več en, tajé, da je Jezus Kristus sam pričujoč v zakramentu sv. Rešnjega Telesa, tajé nezmotljivost papeževo v verskih zadevah, tajé sedaj vero sploh ali pa posamne dele. Menijo tudi nekateri, da je vsaka vera dobra, naj bo taka ali drugačna. A Bog je le eden, in ker je Bog le eden, je le ena resnica, in ker je le ena resnica, je tudi le ena vera prava in ne več in le v ti se je mo- goče zveličati. A kaj naj si misli kak veren človek, ki sliši take verske ugovore, ko sliši, kako si upa ta ali oni vero kar narav- nost sramotiti, tajiti in zaničevati. Saj ni čuda, ako večkrat to sliši, da mu polagoma vest postane topa in mrtva. — Glejte, tisti ki s svojimi govorjenjem zaničujejo in pobijajo sv. vero, sv. obrede in navade in pobožnosti in osebe, ki vero oznanjujejo, vsi ti raz- dirajo kraljestvo božje na zemlji.

b) Pa ne samo z besedami se pokončuje kraljestvo božje, temveč tudi z dejanji. Dandanašnji se pošiljajo med svet vsa- kovrstne tiskane stvari, knjige, časopisi, podobe idr. A kakšno je včasih vse to? Nekateri knjige so tako brezverske in pohujšljive, da tisti, ki jih bere, je že zaradi tega izobčen iz cerkve. Nekateri knjige in časopisi so pisani tako ostudno, da jih kristjani nikakor ne smejo brati, ker so odločno prepovedani. Takih pa je, žalibog, dandanašnji brez števila, ki dan za dnevom silovito pohujšanja med ljudmi napravijo in jih na tisoče pogubé.

Take knjige in taki časopisi so pravi papirnati peklenščoki, papirnati hudobni duhovi, ki se v ponižni, mikavni obliki priplazijo med ljudi, da njih strupa ne opazijo, in jih sčasoma vse zastrupé s svojimi satanskimi nauki. Oh, ko bi vi vedeli, kam je v naših časih tiskarstvo zašlo! Celo po posvetnih postavah so morali že mnogo ljudi kaznovati in zapreti samo zaradi tega, ker so s svojimi spisi toliko hudega napravili. Po nekod so celo pošteni, izobraženi možje sklenili zvezo, da bodo brezozirno preganjali vse tiste, ki s pohujšljivimi spisi ali slikami ljudi zapeljujejo. — Pa nekateri si iz vsega tega nič ne storé; ne le, da sami take zapeljive reči beró, ponujajo in vsiljujejo jih tudi drugim. In kaj je nasledek? Sv. Alfonz Lig. pravi: „Ni nič bolj nevarnega nego branje slabih knjig. Strup, ki ga imajo v sebi, prodira polagoma v srce. Najprej omoti razum, potem okuži voljo in slednjič umori dušo.“ Na tisoče ljudi je po tej poti popolno zgubilo svojo vero. Ali ne razdirajo torej res taki spisi in take malopridne slike kraljestva božjega na svetu? — Enako razdirajo kraljestvo božje slabi z g l e d i. Koliko jih je, ki so po besedah sv. Pavla *sovražniki Kristusovega križa* (Fil. 3, 18.), ki živé kakor pagani, še slabeje nego Turki, katerih niti en žarek vere več ne obseva. Koliko jih je, ki več ne molijo, se niti ne prekrizajo, kakor živina gredó spat in kot taki vstanejo, ne hodijo v cerkev, ne prejemajo sv. zakramentov, sploh nimajo nič krščanskega na sebi. In če je tak zgubljen človek med drugimi poštenimi in vernimi, ali mislite, da to nič ne škoduje? Oh, koliko jih taki slabi zgleđi zapeljejo za seboj! Zlasti je hudo pohujšanje, ako celo oče daje tako slabe zglede ali kak drug predstojnik.

2. Kraljestvo božje se razdira ne le, ako se vera izpodkopa, temveč tudi, ako se č e d n o s t u n i č u j e. Le na dve reči vas opomnim! Koliko je nespodobnega govorjenja! Sem spadajo nečisti pogovori, pripovedke, pesmi. To so žareče iskre, ki padajo v srca in tam zažigajo strašen ogenj nečistosti. Saj pravi sv. Pavel: *Nespodobni pogovori pokončajo lepo nravnost*. (1. Kor. 15, 33.) In zato svari: *Nobena nespodobna beseda naj ne pride iz vaših ust* (Efež. 5, 3.) A nespodobni pogovori so sedaj sploh v navadi. Slišijo se v gostilnah, domačih hišah, v družbah, na polju, na travnikih, na cesti, celo na potu iz cerkve ali v cerkev. Koliko pohujšanja se naredi na ta način!

Čednost se uničuje, ako se bližnji zapeljuje v nečisto dejanje. Koliko se v tem greši! Koliko si marsikdo prizadeva, da

bi kako drugo osebo zapeljal v nečisti greh. *Vzbujajo k rasedanosti*, pravi sv. Peter. (2. Petr. 2. 18.) A Bog, ki srca preiskuje, (Rim. 8, 27.) in pred katerim so očitna vsa dela mesena (Sir. 39, 24.), vé vse to . . .

Tako se pokončuje kraljestvo božje med kristjani po tistih, ki vero izpodkopavajo in čednost podirajo.

II. To pa je silovita pregreha! Pomislite, 1. kaj tak človek stori in 2. kako kazeni nakoplje.

1. Tako delo Bog nad vse sovraži. Saj drugače ne more. Ti, kristjan, ki imaš svojo hišo, zlasti ako si jo sam postavil, imaš gotovo veliko veselje nad svojim ljubim domom in ne mogel bi trpeti, da bi ti kdo to poškodoval ali podrl. Tudi Bog ljubi svoje kraljestvo, katero je sam ustanovil. Delal je več tisoč let, da je to izgotovil. Kaj je ves stari zakon družega nego priprava na božje kraljestvo, katero je imel Zveličar na tem svetu ustanoviti? Ko se je slednjič čas dopolnil, poslal je Bog svojega edinega Sina v dolino solza, kjer je delal 33 let in svojo stavbo posvetil z rešujočo krvjo svojega prebodenega srca. Zato ljubi Bog svoje kraljestvo na zemlji nad vse. Zdaj pa si mislite človeka, ki se loti dela, da bi to kraljestvo božje, stavbo, katero je Bog sam postavil, pokončal! In ker ne more vsega podreti, pa trga kamen za kamenom iz te stavbe, ko družega za drugim pohušuje s tem, da mu vero izpodkopava in čednost ropa iz srca. Zato Bog preganja in sovraži tiste, ki razdirajo njegovo delo.

Kdor to stori, ta ne dela le Bogu veliko krivico, temveč tudi svojemu bližnjemu zelo škoduje. Oropa ga največjih zakladov: vere in čednosti. Vera in čednost sta stebra, ki vse držita po koncu, na katera se opira ves časni in večni blagor človekov. Vzemi komu vero, vzemi mu čednost, in storil si ga neizmerno nesrečnega. On, ki je bil poprej izvoljen otrok božji, je potem otrok pogubljenja. To je nesreča čez vsako drugo nesrečo, ki se z nobeno drugo ne more primerjati.

2. Pomislite, kaka kazeni sledi temu razdiranju kraljestva božjega.

a) Prokletstvo že na tem svetu. Bog bi ne bil neskončno pravičen, ko bi te pregrehe ostro ne kaznoval. *Gorje brezbožniku! Hudo se mu godi; kajti poplačano mu bo po delih njegovih rok.* (Iz. 3, 11.) Zgodovina uči, kako je Bog kaznoval vse sovražnike božjega kraljestva, preganjalce in zatiralce cerkve. Na tem svetu je huda kazeni zanj pekoča vest, ki mu ne dá po-

koja, ki ga zbada kakor puščica, ki mu v srcu tiči (Ps. 37, 2). In čim starejši je, tem bolj ga peče vest.

b) Kaznuje ga tudi prekletstvo na unem svetu. O njem veljajo besede apostolove: *Nakopavaš si jeso v dan jese in razodenja pravične sodbe božje.* (Rim. 2, 5.) *Ogenj in žveplo bo tam njih delež.* (Ps. 10, 7.)

Ker ste videli, kako velika pregreha je to, zato ne razdirajte kraljestva božjega, ne ropajte bližnjemu vere in čednosti, da vas ne zadene enkrat strašna kazen. Vsak naj pa tudi pazi sam nase, da mu nikdo ne bo mogel izdreti najdražjega bisera sv. vere in čednosti. Zato si vtisnite v srce besede sv. Pavla v današnjem listu: *Primate božje orožje, da se morete braniti ob hudem dnevu in v vseh rečeh popolni obstati. Stojte opasani okoli svojih ledij s resnico in oblečeni s oklepom pravice, in obuti na nogah za oznanovanje evangelija miru, v vseh rečeh pa vzemite v roko ščit vere, s katerim morete vse ognjene puščice hudobnega duha ugasiti in vzemite čelado Zveličarja in meč Duha, kar je božja beseda!* Amen. † J. Benkovič.

Priložnostni govori.

Pridiga pri blagoslovljenju novega opata

v Zatičini 29. junija l. 1903.

On bo prejel blagodar od Gospoda
in usmiljenje od Boga, svojega Rešenika.
Ps. 23, 5.

Prevzvišeni knez in škof! Premilostni gospodje opati! Častita duhovščina in krščanski verniki!

Nenavadna slavnost nas je danes privabila v prijazno Zatičino. Danes ima biti blagoslovljen in umeščen opat Zatiški, po dolgem prestanku prvi in edini opat na Kranjskem; danes prejme Zatiški samostan svojega očeta in meni je došla izredna čast, da zlasti vas, vernike popeljem v pomen današnje slavnosti.

Mili Bog je ustanovil na zemlji vse, kar more biti človeštvu v korist in zveličanje, in te ustanove so nekako trajne, dasi se včasih spremené oblike. Zgodi se tudi, da božje ustanove prominijo v nekaterih deželah, ukonča jih vihar. Kakor hitro pa mine

poskušnja, vzdignejo se zopet iz razvalin k novemu življenju in rosijo blagoslov po zemlji.

Taka ustanova na zemlji je tudi redovništvo. Jezus sam je ustanovitelj redovnega življenja, ker zanj je položil kal v evangelskih svetih: v pokorščini, čistosti in radovoljnem uboštvu. On sam je spolnoval evangelske svete, spolnovala jih je preblazena Devica Marija, spolnovali so je apostoli. In to seme, položeno v zemljišče sv. cerkve, je kalilo, pognalo korenine, rastlo in donašalo preobilo sadu. Ker je pa redovništvo v najtesnejši zvezi s sv. cerkvijo, so se uprle sovražne sile vanj, kakor v cerkev samo n marsikaj razdejale in opustošile, kar je bilo človeštvu v korist. Vendar popolnoma zatreti redovništva ni bilo moč, ker je del krščanstva; to pa ima obljubo od Jezusa samega, da bo obstalo do konca sveta.

V Wettingen v Švici je cvela krasna opatija oo. cistercijanov. Toda prišel je vihar in je zatrl naselbino. Očetje so se preselili v Mehrerau na Predarelskem in osnovali novo opatijo. Ko je bila ta dovolj močna, je ustanovila zapored dve novi opatiji, namreč Marienstatt na Nemškem in Zatičino na Dolenjskem. Vihar zamore zlomiti cvetko, toda isti vihar zanese seme, ki je v cvetki, na razne kraje, in mesto ene, zrastejo mnogotere cvetlice na drugih krajih. Zatičina je sicer jako stara opatija, ustanovljena v 12. stoletju in sam sv. Bernard je l. 1136. poslal prvega opata semkaj. L. 1784 pa je bila zatrta in zadnji opat je bil baron Taufferer, ki je umrl l. 1789. v Višnji gori. Danes pa vstaja opatija zopet iz razvalin, oživiljena in pomlajena.

I. Kdo je novi opat? Ah, po osebi ga vsi poznate prečastitega g. P. Gerarda Maier, ki je že od l. 1898. med vami, ki je z velikimi žrtvami prenovil le-ta samostan. Njega je kongregacija v Rimu 29. maja imenovala Zatiškim opatom. Narodil se je l. 1855. na Virtemberškem, ima tedaj 48. let. Lepo je preživel svoja mladostna leta, po dokončani gimnaziji bil v vojaški službi kot enoleten prostovoljec, potem pa v Mehrerau vstopil v cistercijanski red. L. 1883. je bil posvečen v mašnika in bil najprej profesor na domačem učilišču. L. 1888. je šel s sobrati na novo naselbino v Marienstatt, bil ekonom in župni upravitelj. L. 1895. ga opat pokliče nazaj v Mehrerau in ga postavi za prijorja ali predstojnika samostana. Toda že tri leta pozneje ga pošlje v Zatičino

in njegovo tukajšnje delovanje vam je znano. Ker je zelo izobražen, natančen, prijazen in ljudomil, si je pridobil v hipu vsa srca, vse ga spoštuje in ljubi in vsi smo veseli in srečni, da je postal on prvi opat Zatiški, ker opravičena je nada, da se bo Zatiška opatija pod njegovo pastirsko palico povzdignila do velikega pomena in slave.

II. Kaj je opat? — Opat je oče in glava redovne družine. Opat in samostan sta združena z najtesnejšo in nerazvezljivo vezjo. Cela samostanska ustanova ima v opatu svojo zaslombo, ž njim stoji in pade. Kaj je tedaj opat?

1. On je duša samostanskega življenja. Kakor duša oživlja telo in mu dá izrazovito podobo, istotako oživlja, razvija in vodi opat samostan in njegovo delovanje.

2. On je glava duhovnega telesa; on vlada in vodi delovanje podložnikov, mu dá pravo smer, vsi člani samostana gledajo spoštljivo nanj; njegove misli so njihove misli, njegovo naziranje je njihovo naziranje.

3. Opat je v samostanu Kristusov namestnik čigar evangelij mu je ravnilo; v soglasju s sv. evangelijem vlada samostan, ukazuje, skrbi za red in je Kristusu odgovoren. Podložniki ga tedaj spoštujejo kot božjega namestnika in so mu vdani v ljubezni in pokorščini.

4. Opat je živo vodilo reda. V njegovem življenju naj se kaže sveta resnoba in vzvišenost redovništva, njegova usta naj oznanujejo modrost redovnega vodila, njegovo oko naj čuje nad spolnovanjem samostanskih pravil.

5. Opat je sicer gospodar, a tudi služabnik vseh podložnikov; za vse ima skrbeti, vsacega voditi po njegovih svojstvih, zmožnostih in potrebah.

6. Opat je lastnik in nositelj vseh samostanskih pravic, on jih mora varovati in braniti zoper vse navale.

7. Opat je duhovni oče samostanske družine. Nobeno dostojanstvo ni tako staro, noben naslov tako častitljiv, nobena oblast tako od Boga, kot oblast očetova. Začetek in vzor tega dostojanstva je v Rogu samem, ki je naš oče, mi pa smo njegovi otroci. Angeli so po svoji natori višji od človeka, ker so zgolj duhovi; ali oni niso tolikanj otroci, marveč služabniki in poslanci božji, *v službo poslani tistim, ki imajo doseči večno zveličanje.* (Hebr. 1, 14) Angeli med sabo niso bratje, niso v nobeni rodovinski zvezi med seboj, marveč vsak je sam za-se. Mi ljudje

pa smo med seboj bratje, ker smo vsi otroci prvih staršev; tudi Kristus je naš brat, ker rodila ga je ena izmed našega rodu, blazena Devica Marija. Ker je pa Kristus naš brat, torej smo ne le služabniki in hlapci, ne le domačini, marveč v resnici otroci nebeškega Očeta in dediči nebeškega kraljestva. *Prejeli ste duha posinovljenih otrok, v katerimi kličemo: Abba — oče.* (Rimlj. 8, 15.)

Odsev božjega očetovstva in otroštva imamo v naši sveti cerkvi, ki je velikanska božja družina in ima na čelu papeža, kateremu pravimo „sv. oče“. Tudi v cistercijanskih opatijah najdemo isti uredbo, kajti poglavar samostanske družine je „Abbas“ — opat t. j. „oče“. Razmera med očetom in otroci nikjer ni tako čista, tako sveta, tako trdna, kot v samostanski družini, kajti ta družina se ni rodila iz mesa in krvi, marveč iz proste volje duha. Ta vez ne popusti v teku časa, kakor v družinah, ki se polagoma razidejo, ta vez ostane celo življenje, sklenjena je namreč po ljubezni in požrtvovalnosti, ki sta edini podlagi samostanskih družin. Ljubezen in požrtvovalnost je prinesel sam božji Sin iz nebes. Iz ljubezni je prišel na zemljo, iz ljubezni se je daroval na svetem križu. Po ljubezni in požrtvovalnosti je postala cerkev velika in močna, je pridobila vsa srca, pridobila vse dežele, dosegla slavne zmage. Ljubezen in požrtvovalnost je najmočnejši kit, ki sklepa ljudi, da so si dobri, da skupno delijo žalost in veselje. V ljubezni objema danes oče svojo družino in je pripravljen zanjo žrtvovati vse, kar mu nalaga težavna služba. V ljubezni se bližajo danes sinovi svojemu očetu pripravljeni žrtvovati, ne denar in bogastvo, marveč sebe, svojo lastno voljo v popolni pokorščini, ki je podlaga samostanske edinosti in sreče. Spoštljivo gledajo danes sinovi k svojemu očetu in v njem spoštujejo moža, ki ga jim je dala božja previdnost, moža, ki je vzrasel v samostanskem svetišču in se utrdil v krepostih.

III. Kako se blagoslovi opat? Najprej se prebere pismo, s katerim je bil imenovan, nato novi opat bere prisego in odgovarja škofu na razna vprašanja, da hoče biti dober oče, se hoče varovati hudega, gojiti čistost, zmernost, ponižnost, potrpežljivost, da hoče biti dober gospodar, hoče podpirati uboge, sprejemati popotnike, zvest biti sv. cerkvi. Sedaj škof in opat pričneta sv. mašo, vsak pri svojem altarju. Pred evangelijem se molijo psalmi in litanije vseh svetnikov, t. j. priprošnja zmagovalne cerkve v nebesih. Škof položi obe roki na glavo opata, poda mu redovno

vodilo, blagoslovi opatsko palico in zlat prstan. Pri darovanju daruje opat škofu dve goreči sveči, ki pomenita luč dobrih del, s katerimi se ima odlikovati opat; dalje daruje dva hleba kruha in dva barilčeka vina. Kruh in vino je daroval veliki duhoven Melkizedek, kruh in vino so prinašali prvi kristjani k daritvi svete maše. Kruh in vino pomeni tudi apostolsko uboštvo in opominja opata, naj bo gostoljuben in dober do siromakov. Sedaj mašujeta dalje in sicer skupno. Sv. obhajilo prejme opat iz škofovih rok. Po obhajilu mu poda škof pastirsko palico, ž njo naj vodi njemu izročeno samostansko čredo, naj kaznuje po potrebi, a naj prizanaša skesanim, naj združuje strogost z milobo; na glavo mu posadi mitro, čelado zveličanja, ona ga spominja po svojih dveh rogljih, da mu je potrebno znanje sv. pisma starega in novega zakona; poda mu rokovice, na roko mu dá prstan zaročitve, ki ga sedaj najtesneje veže na samostan; na prsni nosi zlat križ, ki mu po štirih rogljih naznanja širino, dolžino, višičino in nižino božje ljubezni. Tedaj se zapoje *Te Deum* in blagoslovljeni opat gre po cerkvi prvič blagoslovit vernike, vsede se na prestol in vsi redovniki se mu približajo, poljubijo mu roko in ustnice. Opat slovesno blagoslovi vernike in zahvali škofa za blagoslov, klicaje mu: „*Ad multos annos*“, na mnoga leta!

Premilostni gospod opat! Mi navzoči iste besede obračamo na Vas in Vam kličemo iz dna srca: Na mnoga leta! Prejeli bode danes velike časti in velike skrbi, toda vse mine; minile bodo časti, minile skrbi, zategadelj sprejmite danes oboje ravnodušnim srcem. Bog, ki vam nalaga skrbi, Vas bo podpiral s svojo pomočjo. Krepko primite za pastirsko palico in pasite Vam izročeno opatijo; vladajte jo srečno in dolgo, tako dolgo, da si zaslužite nebeško krono. Amen.

P. Hugolin Sattner.

Mati dobrega svëta — prosi za nas!

Sv. oče blagega spomina, Leon XIII., so 22. aprila l. 1903. odločili, da se ima v lavretanskih litanijah bl. Devica Marija tudi pod naslovom: **Mati dobrega svëta, prosi za nas!** klicati na pomoč ter so svojo odločbo tako-le razložili:

Odkar je bl. Devica Marija polna milosti sv. Duha in razsvetljena z lučjo njegove svetlobe pobožno sprejela sklepe božje ter z dušo in telesom vdano privolila v skrivnost včlovečenja

besede, je tudi zaslužila biti imenovana „Mati dobrega sveta“. Bila je pa ona tudi še podučena po izrekih božje modrosti in je v srcu svojem ohranila besede življenja, ki jih je slišala iz ust svojega Sina in je z njimi, pripovedovaje jih, druge veselo razsvetljevala. Niso li na ženitnini v Kani na Galilejskem služabniki njene svete poslušali in spolnili, (kakor je poslušal in spolnil enkrat očak Jakob svete svoje matere Rebeke)? Smemo tudi pametno misliti, da so pobožne žene in učenci Gospodovi ter sami apostoli poslušali in spolnovali svete Marijine. To njeno prednost nam razodevajo in potrjujejo besede Jezusove na križu. Ko je Jezus na križu umirajoč videl mater in učenca, katerega je ljubil, zraven stati, reče svoji materi: *Žena, glej, tvoj sin!* Potlej reče učencu: *Glej, tvoja mati!* In od tiste ure jo je vzel k sebi. (Jan. 19, 26.) Sveti očetje in učitelji svete cerkve trdijo, da je takrat sv. Janez zastopal vse kristjane. Zato so tudi z odobrenjem apostolskega stola mašniki in ljudstvo že od nekdanjih časov pri Mariji kakor pri „Materi“ pomoči iskali in jo tudi pod naslovom: „Mati dobrega sveta“ častili in na pomoč klicali. — Potem naštevajo sveti oče, kaj da se je že zgodilo na čast bl. Device Marije pod naslovom „Matere dobrega sveta“; omenjajo namreč cerkev v Genestanu, škapulir matere dobrega sveta in pa officium t. j. duhovne molitve in sv. mašo, katero so že l. 1884. dovolili na čast blaženi Devici Mariji, materi dobrega sveta, trdeč, da se imajo nekatere podobe posebno častiti, ker jih je Bog sam po svojem sklepu počastil in jih z znamenji in čudeži razglasil. Med take spada podoba Matere božje v Genestanu. Zato (sklepajo sv. oče svojo odločbo), naj se doda v lavretanskih litanijah naslov: *Mati dobrega sveta*, prosi za nas! da bi se v tolikih in tako velikih zadregah in zmotah dobra mati, katero sveti očetje imenujejo zaklad nebeških milosti in izvoljeno svetovavko vseh vernih, tudi vsem pokazala kot mati dobrega sveta, ko jo bo ves katoliški svet pod tem naslovom častil, ter izprosila milost sv. Duha, ki razsvetljuje um in pamet in se zato imenuje „dar sveta“.

V teh besedah je kratko zapopadeno, zakaj da so sveti oče odločili, naj se v litanijah doda naslov: *Mati dobrega sveta*, prosi za nas! V teh besedah je pa tudi kratek zapopadek našega današnjega premišljevanja. Premišljevati hočemo, kaj je „d o b e r s v è t“ in zakaj je „Marija Mati dobrega sveta“; potem pa bomo še preudarili, kaj da je sv. očeta na to odločbo nagnilo, ali kaj da se ima z njo doseči...

Ko govorimo o svētu, ko pravimo komu kaj svetovati, navadno mislimo na besede ali na govor, s katerim se drugemu pokaže, pojasni kaka dvomna ali negotova stvar, svetovati si mislimo kakor z besedo, z jezikom posvetiti drugemu, kaj da naj stori, in nagibati, nagovarjati ga na to. Človek pa si zamore tudi sam sebi svetovati t. j. vsestransko premisliti in preudariti, da bolj spozna, kaj ima delati. Med darovi sv. Duha je poseben dar, dar svēta, kateri nam pomaga v dvomnih in težavnih rečeh odločiti se za to, kar je Bogu ljubo. Človek je namreč po naturi tako slab in omejen v svojem spoznanju, da mnoge reči le površno spozna in se še pri tem večkrat moti; želje in strasti pa ga gonijo na delo, na podjetja, katerih izida še ni spoznal, in tako se človek večkrat odloči brez zadostnega spoznanja. Dar svēta je previdnost ali posebna milost svetega Duha, katera razsvetljuje in opominja, napeljuje in vodi do boljšega spoznanja in ga nagiba modro delati. Ali ko so se želje in strasti človeka polastile, ga rade tako zaslepé, da vse tako vidi, kakor si želi; notranjega opominjevanja ne opazi. Drugi pa, ki je prost takih želj in v stvari sami dobro izurjen, vidi in more jasno pokazati nedoslednost in slab izid podjetja. Zato nas sv. Duh opominja, da bi poslušali svēte drugih. Kdo še ni skusil, kako da je včasih malo besed prijateljevih razgnalo vse dvome in vsa stvar se je prikazala v čisto drugi obliki. Zato se tudi ljudje posvetujejo v važnih zadevah o tem, kar se zamore storiti ali opustiti, tako ali drugače narediti, vsled posvetovanja se večkrat spozna potreba ali dolžnost. Posvetujejo se zavadno le o časnih rečeh, kako, kedaj ali kje bi se kaj bolj lahko, ali bolj ugodno in z manjšimi težavami storilo, pa spoznajo, da mora ravno tako tukaj in zdaj biti. Ravno tako se godi tudi večkrat v zadevah duše glede na večno zveličanje. Človek misli, da je prost in je tudi vsaj v toliko prost, v kolikor niso dolžni vsi ljudje ravno isto pot življenja izvoliti, ko pa se je posvetoval, ko je vse dobro preudaryl, pozna, da je za njega le ena pot. Ali v zadevah lastne duše, glede na večno zveličanje so mnogi ljudje neuki in nerazumni ter potrebujejo dobrega svēta in ravno v tem je Marija posebno Mati dobrega svēta; ona zamore in hoče dobro svetovati in tudi pomagati, da bi se njeni dobri svēti v dejanju spolnili. Marija je bila previdna, polna dobrega svēta za-se, ona je pa tudi modra in polna dobrega svēta za svoje otroke, tudi za tiste, ki od nje bežijo in tavajo v temi; ona je Mati dobrega sveta za vse ljudi.

Ko jo je angel Gabriel pozdravil in ji naznanil, da bo postala Mati božja, da bo spočela in rodila Sina, kateri bo *velik in Sin Najvišjega imenovan*, ni prav spoznala, kako bi se to dalo zediniti z njeno obljubo devištvu, ter je sicer ponižno ali odkritosrčno naravnost poprašala, kako da se bo to zgodilo, ker je obljubila devištvu; poprašala je za svet in poduk, in še-le, ko ji je angel razložil skrivnosti božje, je privolila. Prikazen angela in čast Matere božje je ni omamila, da bi kaj storila ali v kaj privolila, dokler ni izginila iz njenega srca vsaka sumnja. Tako je bila previdna in polna dobrega sveta za-se. Ona je pa bila in je tudi še polna dobrega sveta, mati dobrega sveta za druge. Ona je bila polna milosti in razsvetljena z lučjo svetlobe sv. Duha, ona je spoznala voljo božjo iz sv. pisma in iz besed Jezusa Kristusa, katere si je v srcu ohranila, in premišljevala je tudi tiste, ki niso zapisane v sv. evangeliju, in je bila tako gotovo najsposobnejša svetovati v duhu in po želji Jezusovi. Svetovala je služabnikom na ženitnini in po njenem svetu so postali služabniki sodelovavci Jezusovi pri prvem čudežu. Svetovala je gotovo tudi apostolom in drugim učencem kakor dobra in skrbna mati svojim ljubim otrokom, katere ji je Jezus na križu izročil. Skrbela je tudi za verne kristjane vsak čas in še skrbi in bo skrbela, da ne bodo tavalji v temi in v dvomih, ako jo bodo le za svet prosili.

Slišali ste besede sv. očeta, kako da so že od davnih in pradavnih časov duhovniki in ljudstvo blaženo Devico Marijo tudi pod naslovom Matere dobrega sveta častili in na pomoč klicali. Tega pa ne bi bili storili, ko ne bi bili prepričani, da bodo njih prošnje uslišane, ko ne bi bila resnično Mati dobrega sveta, in ta naslov se ne bi bil ohranil, ko se ne bi bila pokazala mater dobrega sveta. In zato vam ne bom razlagal, kako da je ona mnogim svetovala pri volitvi stanu, kakor sv. Alojziju, sv. Stanislavu in drugim, kako da je rešila svetega Frančiška Saleškega temnih in obupnih dvomov in kako da je mnoge pripeljala in vodila na poti zveličanja. Hočem vam le še razložiti, zakaj da so sveti oče Leon XIII. odločili, da se blažena Devica Marija v litanijah časti in na pomoč kliče kot mati dobrega sveta.

Nekoliko ur jugo-vzhodno od Rima na prijaznem hribčku je bilo letovišče Klavdijevo in tempel boginje Venere, katero so tukaj neverni Rimljani posebno meseca aprila častili. Cesar Konštantin je podelil to letovišče, že zapuščen tempel in ves hribček

papežu Silvestru. Njegov naslednik Marka (papež od l. 337—340) pa je tempel popravil, v cerkvico premenil in jo posvetil blaženi D. Mariji pod naslovom „Mati dobrega sveta“. S časom je postala okoli cerkvice vasica, katero so Rimljani imenovali Genestan, pozneje pa bolj po laško Ženecano (Genezzano). V začetku 14. veka je prišla cerkvica, vasica in celi hribček v lastnino mogočne in pobožne družine Kolona (Colonna). Ta družina je dala cerkvico popraviti, ustanovila je pri cerkvici samostan, poklicala menihe, bosonoge avguštince, ter jim izročila službo v tej cerkvici. Leta 1467., 25. aprila popoldne — bila je ravno sobota — je mnogo ljudi čakalo pred cerkvijo na večernice, nekateri bolj pobožni so pa v cerkvici molili, ko se zasliši lepa mila godba in neko nerazumljivo petje. Ljudje vsi osupnjeni poslušajo, pa ne vedó, od kod da prihajajo ti mili glasovi. Zazdelo se jim je, da iz višave, pogledajo kvišku in vidijo lepo, belo meglo nad vasico, ki se je počasi dol spuščala, in godba se je tudi vedno bolj bližala. Naenkrat začnejo zvonovi sami od sebe zvoniti, megla postane bolj redka, in v sredi megle se pokaže lepa podoba blažene Device Marije z Jezuščkom v naročju, ki jo okoli vratu objema. Vse ljudstvo je spoznalo podobo kot podobo blažene Device Marije Matere dobrega sveta ter je začelo klicati: Živela Marija, Mati božja, živela Marija, Mati dobrega sveta. — Med petjem angelov in pozdravi ljudi se je podoba izpustila doli in naslonila na gornji ozidek cerkvice in je takoj ostala, kjer je še zdaj. — Mislilo se je s početka, da je prišla ta podoba uprav iz raja, ter so jo zato tudi delj časa le rajsko podobo imenovali; pozneje pa se je zvedelo, da so jo angeli iz turških rok oteli in iz Skadra (Scutari) v Albaniji tje prenesli. Zdaj se sploh imenuje Mati dobrega sveta v Ženecanu. Po tem dogodku so začeli ljudje hoditi k tej podobi v Ženecan na božjo pot in še hodijo. Od milih darov je postala lepa cerkev in mnogo dragocene lepote zaljša zdaj podobo. Tudi papeži so se vdeleževali te božje poti; še Pij IX. so to podobo osebno počastili. Mnogo mnogo milosti je Bog tukaj podelil vernemu ljudstvu po priprošnji Marijini, posebno pa so tukaj mnogi zadobili po njej dober svet in se vrnili iz pota pogubljenja na pot večnega zveličanja, in smemo upati, da bodo to vsi dosegli, katerikoli jo bodo z zaupanjem prosili.

Da bi se ti dogodki še bolj spoznali po svetu, in da bi se blažena Devica Marija v Ženecanu še bolj častila, je en vzrok, iz katerega so sv. oče blagega spomina Leon XIII. odločili, da se v lavretanskih litanijah dodá prošnja: Mati dobrega sveta, prosi za nas! Drug vzrok pa je, kakor sami pravijo, da bi se blažena Devica Marija kot Mati dobrega sveta ne častila samo v Ženecanu, ampak po vsem svetu, da bi ona ne izlivala milosti dobrega sveta samo za one, kateri potujejo v cerkev dobrega sveta Žene-

cansko, ampak na vse katoličane, kjerkoli bi jo pod tem naslovom častili in na pomoč klicali.

Glej tedaj, o Marija, ki si po Bogu postala Mati dobrega sveta, po odločbi namestnika Sina tvojega Te morejo zdaj tudi vsi ljudje povsod spoznati za Mater dobrega sveta, in Te za svèt prositi. Ta odločba nas uči in zagotavlja, da Ti pod tem naslovom rada prošnje vernih uslišiš in jim dober svèt daješ. Ali Ti nisi Mati dobrega sveta samo za tiste, ki Te častijo in pod tem naslovom za svèt prosijo, Ti si Mati dobrega sveta tudi za tiste, ki od tebe bežijo in kakor izgubljene ovce v *temi in smrtni sencih* sedé. Glej! ko je Izraelsko ljudstvo popotovalo po puščavi v obljubljeni deželi, je bilo to ljudstvo podoba sv. cerkve, podoba vseh vernih, ki popotujejo po puščavi tega sveta v pravo obljubljeni deželi, v nebesa. In Bog je dal temu ljudstvu oblačen steber po dnevu, in ognjen steber po noči, da jih je vodil in ni izginil od ljudstva. Ko so sovražni Egipčani drli za njim, se je ta steber tako postavil med izvoljeno ljudstvo in Egipčane, da jih je obvaroval pred sovražniki. Tako je vodil in varoval ta steber izraelsko ljudstvo. Ta steber je pa bil Tvoja podoba. Kakor je Bog dal Izraelcem ta steber, tako je dal on nam Tebe, da nas vodiš in varuješ. Ali ta steber ni samo vernega, pobožnega ljudstva vodil in branil, vodil in branil, razsvetljeval in hladil je tudi tiste ne-hvaležneže, ki so godrnjali zoper Mojzesa in zoper Boga in so se hoteli vrniti nazaj v sužnost, tudi tiste, ki so v puščavi še zdihovali po česnu in po čebuli v Egiptu. Tako vodi in varuj tudi Ti nas vse, tudi one, ki še zdihujejo po grešni meseni sladnosti, in hočejo še ostati v sužnosti greha. Postavi se Ti kakor steber med nje in med njih sovražnika, da jih ne bo vjel in v peklenški brezen-potegnil; razsvetli in vodi one, ki tavajo v temi zmote in nevere, izprosi jim milost, da spoznajo še ob času zveličanja, kar je v njih mir in zveličanje. O Marija, Mati božja — Mati milosti in dobrega sveta, razsvetli nas, svetuj nam vsem, ki še hodimo po puščavi tega sveta, ki še potujemo v svojo pravo domovino, v obljubljeni deželi zveličanja, da bomo po Tvoji milosti, po Tvojem dobrem svētu tudi vsi gori k Tebi prišli in se s Teboj vekomaj veselili. O Marija, glej, ti si zdaj povsod, tudi tukaj. . . naša Mati dobrega sveta; o svetuj nam, prosimo Te, svetuj nam, prosi za nas zdaj in v naši smrtni uri. Amen. *J. Verhovec J. S.*

Govori za Marijine družbe.

15. Sv. čistost in sramežljivost.

(Konec.)

Da se pa obvaruješ tega strašnega greha, je treba, da se varuješ grešnih priložnosti, slabih tovarišev in tovarišic, lenobe, nezmernosti v jedi in pijači, zlasti pa prezaupnega občevanja z osebami drugega spola.

Slednjič pa se moraš tudi posluževati pripomočkov, da ohraniš neoskrunjen zaklad sv. čistosti. Med drugimi pripomočki so zlasti trije in sicer ponižnost, zatajevanje samega sebe in molitev. Ako pa priporočam molitev, imam s to besedo v mislih kratke zdihljeje, kadar se ti bliža nevarnost, pogosti prejem sv. zakramentov, goreče češčenje Matere božje in njenega čistega ženina sv. Jožefa.

Gospod Jezus Kristus je rekel svojim učencem: *Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela, in časté vašega očeta, kateri je v nebesih.* (Mat. 5, 16.) Kakor vsaka čednost, tako se mora tudi vaša čistost svetiti pred ljudmi, to pa ne radi pregrešne želje po hvali in pripoznanju, marveč zato, ker je sv. čistost sploh čednost, katera ne more dolgo skrita ostati. Vprašate me morda, ljubi otroci Marijini, kako naj sveti blišč vaše čistosti pred ljudmi. In odgovorim vam: Blišč svete čistosti se sveti in se kaže s sv. sramežljivostjo. Ako namreč ljudje vidijo dekle, ki je molčeče, ki je čednega vedenja, kratkega in lepega govorjenja, ki je boječa v nevarnosti, bodo takoj po pravici sklepali in rekli, to dekle je čednostno, to dekle je nedolžno. Oh kako lepa je, kliče sv. Bernard, sramežljivost na licih nedolžne device, ta sramežljivost je svitel biser, je gotovo znamenje čiste, nedolžne duše.

Sv. sramežljivost pa je tudi najskrbnejša varuhinja vaše čistosti. Rdečica vaših lic, katera vas oblije, ako slišite kaj nesramnega, spodobno vaše vedenje in vaša bojazen v nevarnosti, to je obrambno orožje, katero vas brani brezvestniin napadov nesramnežev.

Sramežljivost pa vam pripravlja tudi veljavo in pripoznanje pri ljudeh. Vprašam vas, ali so mar spoštovana ona dekleta, ki so klepetave, radovedne, nečimurne, ki so vedno na cesti in morda celo večkrat v krčmi? O taka dekleta pač nimajo nobene veljave pri ljudeh. Nasprotno pa mora sramežljivega dekleta, sramežljivega

mladeniča, kakor nekdanj sramežljivo Judito, vsak spoštovati. Sv. pismo namreč pravi o Juditi: *Ni ga bilo, da bi kako hudo besedo o nji govoril.* (Jud. 8, 8.) Dragi moji, želel bi, da bi se te besede mogle reči tudi o vas. Res je sicer svet slab in mnogo jih je, ki imajo svoje največje veselje v tem, ako morejo opravljati ali pa celo obrekovati svojega bližnjega; hotel bi pa kljub temu, da bi bila vaša sramežljivost tolikanj popolna, da bi ga ne bilo jezika, kateri bi vam mogel kaj očitati! Bodite tolikanj sramežljive, da se bo — po besedah sv. Pavla — *nasprotnik sramoval, ker ne bo imel kaj hudega o vas reči.* (Tit. 2, 8.)

Slednjič pa služi sramežljivost tudi bližnjemu v dober zgled in spodbudo. Pogostokrat je pogled na nedolžnega, čistega človeka in na njegovo lepo vedenje bolj spodbudljiv, kakor marsikatera pridiga. Tuintam se je že zgodilo, da se je kdo spreobrnil, ko je videl nedolžno mladino pristopiti prvič k sv. obhajilu, mej tem ko je poprej za najbolj pretresljive resnice naše sv. vere ostalo zakrknjeno njegovo srce. Koliko dobrega tedaj lahko storite s svojim lepim obnašanjem!

V življenju sv. Frančiška se nam pripoveduje, da je nekoč rekel redovnemu svojemu sobratu: Idiva, spremi me, jaz grem pridigat. Šla sta sramežljivo, ponižno in spodbudno po ulicah asiškega mesta potem pa reče sv. Frančišek: Zđaj se pa vrniva domov. Začuden vpraša tovariš svetnika: „Oče, ali nisi rekel, da greš pridigat, kdaj boš pa pridigal?“ Svetnik pa mu odgovori: „Že sva pridigala, ne z besedo, pač pa z obnašanjem.“

Tako bo tudi tvoje obnašanje, ako bo v resnici sramežljivo, živa in pretresljiva pridiga za marsikaterega. Ali tedaj spoznaš da tvoja sramežljivost ni le tebi, marveč tudi drugim koristna, kakor nesramežljivost ni le nesramnežu marveč tudi drugim škodljiva?

Zato pa, ljubi otroci Marijini, ljubite sv. čistost, bodite glede sv. čistosti v resnici angeli Gospodovi in s sv. čistostjo vam bodo dodane druge čednosti. Ako bote čiste, bote drage Bogu in Mariji devici. Bodite pa tudi sramežljive v pogledih, v govorjenju in v obnašanju. Nikar ne posnemajte gotovih deklet, ki hočejo vse videti, vse slišati, vse vedeti. Ako bote sramežljive, si bote s sramežljivostjo ohranile predragoceni biser sv. čistosti in pripoznane bote pri Bogu in pri ljudeh.

Vse to spolnjevati pa seveda ni lahka reč; treba vam je k temu božje pomoči, brez katere si nobene milosti niti misliti ne moremo. Prosite tedaj za milost v čistosti in sramežljivosti njo,

kateri ste se z vstopom v Marijino družbo popolnoma izročile. Ona vam bo rada izprosila vseh potrebnih milosti, ve pa bote pod njenim varstvom v resnici vspevale kakor Bogu in ljudem prijetne cvetlice čistosti in sramežljivosti. Branite s pogumnim srcem ta zaklad, varujte ga z vso skrbljivostjo; saj za ohranitev tega tolikanj dragocenega zaklada ni noben trud pretežaven in nobena žrtev prebitka. Amen.

P. Engelbert Pollak.

16. Varuj se napuha!

Poznan pregreho, katera je, kljub temu, da je vsakemu zoprna, vendar jako pogosta zlasti pri dekletih, katerih mladost je bila pokvarjena s tem, da so jih preveč in prepogostokrat hvalili. Sleherni izmed nas nosi črva samoljubja v svojem srcu; ako se ne trudimo skrbno, da bi ga v pravem času zamorili, marveč ga celo gojimo s tem, da samoljubju na raznovrstne načine strežemo, bo ta črv rasel in grenil nam bode celo naše življenje.

To pregreho imenujemo *n a p u h*, kateri obstoji v tem, da preveč čislamo sami sebe in da imamo prevelike misli o svojih zaslugah in zmožnostih, namesto da bi ostali združeni z Bogom in edino njemu dajali čast in hvalo. Sv. cerkev stavi to pregreho na prvo mesto poglavitnih grehov, ker je ta greh prvorojenec satanov, kuga za naše duše in marsikateremu vzrok večnega pogubljenja. Ošabnost pa je zato tako velik greh, ker bolj naravnost žalí Boga, kakor katerikoli drugi greh. Ošabnost pa ni le velik greh, je marveč tudi prav zelo zoprn greh, ker hudo žalí bližnjega.

Ako natančno opazujete napuhnjeno tovaršico v njenih besedah, v njenem nastopu, v njenem delovanju, bote morale priti do zaključka, da ima sprideno, pokvarjeno srce. Da se bote varovale, krščanska dekleta, v prihodnje te pregrehe, jo hočemo danes premišljevat in rečem: napuh dela človeka sovražnega Bogu, svojemu bližnjemu in samemu sebi.

Napuh dela tedaj človeka zoprnega Bogu. — Kaka pa ravna napuhnjeni človek z Bogom? Ali ga spozna kot svojega največjega Gospoda, ki ima pravico dajati zapovedi? Morda to še pripozna, toda zapovedi božje ima za pretežavne, njegove svete za skoraj nemogoče, vsled tega te zametuje, zapovedi pa lahkomi seljno.

prestopa. Čez vse to pa, kar je nasprotno nagnjenju in mehkuznosti napuhnježevi, se pritožuje.

Ošabno dekle vedno poprašuje, zakaj to, zakaj uno, in nobena reč ji ni prav. Kako odurno je njeno govorjenje, kako predrzne so njene sodbe. Ošaben človek hoče vse vedeti, hoče vse znati in o vsaki reči hoče govoriti; kar pa govori, ne govori iz lastnega prepričanja, marveč ponavlja to, kar je slišal govoriti in trditi druge. Ošaben človek tudi vsacega sodi, ne prizanese ne deželski, ne duhovski gosposki; on obsoja papeža, cesarja, škofa, župnika, spovednika, z eno besedo, vsacega človeka. Kakor ne prizanaša gosposki, tako tudi ne prizanaša domačim ljudem, ne bratom in sestram, da, celo staršem ne.

Ker ljubi ošabnež neizmerno samega sebe, zato se ima tudi samega sebe za središče, na katero se imajo nanašati vse pohvale, vse pozornosti, vsa odlikovanja in pripoznanja. Ošabnež hoče sprejeti vsako hvalo, dà, na tihem jo celo tirja, sam pa vsakemu odreka sleherni pripoznanje. Kaj ne da, predragi, življenje s takim človekom je zoprno, težavno, da, skoraj nemogoče. V skupnem občevanju kaže vsak svoje mišljenje, svoje nazore, kaže pa tudi vsak svoje napake, treba je tedaj marsikaj prestati, marsikaj pretrpeti. In res to stori krščanska ponižnost, katera ljubeznivo in potrpežljivo ravná s slehernim. Vse drugače pa dela ošabnež, on ne vidi, on ne gleda, on ne misli na nič družega, kakor edino le sam na se; le to, kar on trdi, je prav in to, kar hoče, mora obveljati; gorje pa njemu, kateri bi se drznil, kaj nasprotnega storiti ali pa trditi, kakor on.

Tak je tedaj ošaben človek: do družih oduren in zoprn, sam pa zahteva vso pozornost in postrežljivost. Ošabno dekle bo zaradi še tako nedolžne šale silno karala mlajše, svoje vrstnice pa zaničuje. Ako sliši hvaliti drugo, ji nevoščljivost prejeda srce in pritožuje se, da le njo prezirajo, maščuje se pa s tem, da se norčuje celo iz naravnih napak svojih tovarišic. Kadar pa ne najde resničnih napak, se zateče k izmišljenim, se zateče k obrekovanju. Ako druge odnehajo, ji je to seveda všeč, češ vdale so se, ima pa zopet željo prepir ali svoje trditve nadaljevati, da bi tem bolj ponižala druge.

Ošabnega človeka nikar ne prosi kake prijaznosti, kake usluge, zakaj bodi prepričan, da ti je ne stori, nikar ne pričakuj olažbe. Vsega tega pričakovati bilo bi nespametno, saj ošabnež. Ljubi le samega sebe, bližnjega ne zna ljubiti, za bližnjega nima srca

Ako kdo ošabnega dekleta posvari, saj je svarjenja gotovo potrebno, ne bo nikdar mislilo, da se je to zgodilo v njeno korist, marveč v trmi bo zakrknila svoje srce in morda več dni ne bo pokazala prijaznega obličja. Ošabno dekle se kolikor mogoče ogiba domače hiše, ker to žali njeno ošabnost, da bi morala biti pokorna. Ošabnemu dekletu je domača hiša premalo lepa, premalo imenitna, sram jo je, da oče niso kaj več, da so mati tako preprosto oblečeni. Vsemu temu, kar starši rečejo, ona ugovarja, in ubogi oče, ki se za njo tolikanj trudi, in mati, katera je morala zaradi nje toliko trpeti, oba morata molčati in večkrat marsikaj spregledati, ako hočeta imeti mir. Tako dekle je, namesto da bi bilo angel domače hiše, njen hudič, namesto da bi bila staršem v veselje in tolažbo, jim je vzrok srčne žalosti in mnogih solza. Kako hudobno srce ima tedaj ošabno dekle! Ali se tedaj ne bote skrbno varovale napuha?

Napuh pa ni le zoprn Bogu in ljudem, marveč je tudi sovražen njemu samemu, ki je ošaben in to zavoljo žalostnih posledic, katerih vzrok in začetek je napuh.

Kaj pa je ono, kar dela človeško življenje srečno, mirno, veselo in zadovoljno? — Na vnanje m i r z l j u d m i, z ozirom na nas same pa mir, ki ga ima človek sam s seboj. Ošabni človek pa ne more imeti miru ne z bližnjim ne sam s seboj.

Ošabnega človeka kmalu spoznajo, da je v občevanju oduren, in vsled tega se mu nihče ne približa rad. Tacega človeka se vsak boji, nihče ga pa ne ljubi, pripusté ga lastni domišljavosti in, ker je le sam seboj zadovoljen, ga kaj radi pusté samega. Toda nikomur ne sije solnce sreče trajno, vsacega človeka zadenejo tu in tam tudi britkosti in nesreče. V takem slučaju bi si potem tudi ošabni človek želel tovarišev in tovarišic, da bi jim mogel potožiti svojo nesrečo, pa zastonj jih bo iskal. Od ene strani bo morda svojo nesrečo vsled svoje ošabnosti celo zakrival, od druge strani pa bo njegova odurnost že naprej odbila vsacega, ki bi se mu hotel približati. Tako ostane ošabnež brez sveta v dvomih, brez tolažbe v trpljenju, brez pomoči v potrebah. Ker sam vživa veselje, tudi samega pusté trpeti. In kako veliko je prav vsled tega njegovo trpljenje! Zaveš, da ga vsi prezirajo, da nima prav nikogar, komur bi mogel potožiti svojo boleost, mu gloda v srcu in prav mnogokrat se potem zgodi, da ravno tak človek, ki je v srečnih dnevih v svoji ošabnosti vsacega preziral, v nesreči od vseh zapuščen obupa. Nad njim se v resnici spolnijo besede do-

mačega pesnika, ki pravi: „Kdor pa srečo vživa sam — Naj še solze preлива sam“.

Človek je iz nič vstvarjen, v nič se vrne nazaj, duša se vrne pa k Bogu, kateri jo je vstvaril. Ako išče tedaj človek samega sebe, bo tudi našel le samega sebe, ali kar je isto, našel bo goli nič. Ako pa kdo išče le samega sebe, ga išče gotovo ošabnež, in ker išče le samega sebe, nikdar zadovoljen biti ne more. Karkoli prične, se mu ne posreči, njegove želje se nikdar ne vresničijo, njegovi upi so ničevni, on žanje same prevare. Vsak dan mora z največjo žalostjo gledati, kako druge bolj spoštujejo in čislajo kakor njega. S koliko britkostjo se mora napolniti njegovo srce, ko ima večkrat priložnost zapaziti, da rastejo v veljavi pri ljudeh prav oni, katero on sovraži, zaničuje in zasramuje. Ali ni to, dragi moji, kazen božja, da ga zapusti bližnji, in da ne najde nikjer miru in zadovoljnosti?

Že iz tega, kar je bilo do sedaj povedano, lahko spoznamo, da je ošabnost res nekaj slabega in hudega. Spoznali pa bomo hudobijo napuha še bolj, ako prevdarimo, kako Bog napuh kaznuje. Napuh je ona pregreha, katera je naredila iz angelov hudiče, je ona hudobija, zavoljo katere je bil vstvarjen pekel. Bog se vedno odtegne od duše, katera si prilastuje čast in slavo, katera gre edino le njemu. Kolikrat se je že zgodilo, da je se kdo bahal z bogastvom in umrl je kot berač; zato govori sv. Duh v sv. pismu o bogastvu, ki je *spravljeno svojemu gospodarju v škodo*. (Prid. 5, 12.) V knjigi pregovorov pa berem: *Hišo prevzetnih Gospod podere*. (Preg. 15, 25) Ošabnež hrepeni po časti, po slavi, Bog pa mu tega ne dá in ako mu dá, stori potem, da prav nizko pade; saj pravi sv. pismo: *Vzdignili so se do neba, in so padli v brezno*. (Ps. 106, 26.) Zopet drugi se baha s svojimi talenti in svojimi zmožnostmi in spolnijo se nad njim besede sv. pisma, ki pravi: *Pokončal bom modrost modrih, in razumnost razumnih bom savgel*. (1. Kor. 1, 19.) Zopet drugi hoče biti vedno med prvimi, vedno hoče vladati in gospodariti, pa kar naenkrat bo dobil človeka, kateri ga bo nadkrilil, in končano bo njegovo gospodstvo!

Gotovo ste, predragi, spoznali, kako zoprna je ošabnost, varujte se je in skrbite zato, da se ohranite vedno ponižne! — Varujte se predrznih sodb, katere so vedno znamenje ošabnega srca. Idite prav mnogokrat v šolo ponižnosti k Gospodu Jezusu

Kristusu, kateri pravi: *Učite se od mene, ker jas sem krotak in iz srca ponižen.* (Mat. 11, 29.) Spoštujte vedno svoje starše in gospodarje brez ozira na to, ali so bogati ali revni, imenitni ali preprosti, bodite jim pokorni, kakor samemu Bogu, saj so namestniki božji. Ako bote tako delali, se vam bo dobro godilo že na tem svetu in v večnosti.

S svojimi tovariši in tovarišicami pa ravnajte vedno tako, kakor hočete, da bi se z vami ravnalo. Ravnajte z njimi vedno s krotkostjo in potrpežljivostjo in nikdar ne smete hoteti več veljati kakor druge. Bodite s svojim bližnjim dobrotljivi, prijazni, ljubeznjivi, prenašajte in zakrivajte ljubeznjivo njegove napake in ne jemljite za zlo takoj vsake besedice. Tako vam bo sv. ponižnost v kratkem času pridobila to, česar bi vam ošabnost nikdar ne mogla dati, namreč spoštovanje, zaupanje, prijateljstvo in ljubezen.

Pa tudi nasproti onim, kateri so manj kakor vi, bodite ljubeznivi in prijazni in ako jim je že treba ukazovati, storite to tako, da ne bodo preveč britko občutili svoje odvisnosti.

Ako bote tako ravnali, pridobili si bote krotkost duha, mir srca, enkrat pa bote posedli nebeški kraljestvo. Amen.

P. Engelbert Pollak.

Pogled na slovstvo.

A.

Slovenske knjižnice „*Pod lipo*“ 2. zvezek. — *Stolni dekan dr. Ivan Križanič*. Spisal F. K. V Mariboru 1903. Založba „Katol. tiskov. društva.“ Tisek tiskarne sv. Cirila. Str. 75. Cena 30 h, po pošti 35 h. — Pisatelj nam v imenovani knjižici zanimivo in spretno opisuje rajnega zaslužnega rodoljuba dr. Ivana Križaniča. Životopis ne našteva samo suhoparnih imen in letnic; pisatelj je zadel pravo struno in nam prav mikavno predočuje življenje in delovanje vrlega moža. Ko pripoveduje dogodke iz otroških let in iz latinskih šol rajnega Križaniča, nam tudi lepo slika blago njegovo mater in veliko skrb, katero je imela za sina. Točno in obširno je opisano delovanje, ki ga je razvijal pokojnik kot ustanovitelj in voditelj raznih društev, namreč Vincencijeve družbe, dijaške kuhinje, Marijanišča in tiskovnega društva. Velikega pomena je to Križaničevo delovanje zlasti za Maribor in za lavantinsko škofijo, vsem Slovencem pa je znan Križanič kot slovenski pisatelj. Tudi to stran pokojnikovega delovanja je pisatelj po zasluženju ocenil. V rokopisu je pokojnik zapustil mnogo pridig in osnov za pridige, ki jih prireja za tisek veleč. g. Fr. Stuhec in jih priobčuje naš list. Prepričani smo, da bodo tudi ti po vsebini in obliki dovršeni govori še utrdili pisateljsko slavo dr. Križa-

ničevo. — Dvojen namen je dosegel pisatelj z životopisom dr. Iv. Križaniča: vzornemu rodoljubu in gorečemu duhovniku je postavil primeren spomenik, slovenskemu ljudstvu pa je podal životopis z mnogimi mikavnimi zgledi in vzori, ki bodo vsodbujali k posnemanju. „Slovenski knjižnici“ želimo, da bi objavila še marsikak tako tehten spis.

B.

1. *Horae diurnae* Breviarii romani. Editio secunda post alteram typicam. Sumptibus Friderici Pustet. 1903. Oblika: 48°, vez. 12×7 cm; strani ima knjiga 832, ni debelejša kakor 19 mm in tehta 135 gr. Broširana izdaja stane M 3, v raznih vezeh od M 4.20 do M 6.50. — Nova izdaja Pustetovih „Horae diurnae“ se odlikuje po čistem, prav razločnem tisku in po prikupni, jako pripravi obliki. Ta izdaja je sicer nekoliko debelejša, kakor mehlinška „diamantna“ izdaja, ima pa boljši papir in se ni bati, da bi se pri obračanju raztrgal kak list. Knjižica ima primeren dodatek, ki obsega: Ordo ministrandi s. communionem infirmis, ordo ministrandi sacramentum extremæ unctionis et variæ benedictiones. Založnik je izdal tudi proprije za posamezne škofije.

2. *Missale Romanum ex decreto sacrosancti concilii Tridentini restitutum*, s. Pii V. P. M. iussu editum, Clementis VIII., Urbani VIII. et Leonis XIII. auctoritate recognitum. Editio tertia post alteram typicam. Ratisbonae etc. Sumptibus et typis Friderici Pustet, 1903. 18°. Str. 1116. — To je priročen misal, da ga duhovnik rabi pri pripravi za mašo; latinščine večšim laikom, zlasti bogoslovcem pa služi za molitvenik. Velikost mu je 15½×10 cm; debel je 25 mm in težak 425 gr. Obsega vse, kar je v misalu, tudi note ima; krasi ga 20 slik. Broširana knjiga stane M 4.80, vezana od M 6.80 do 10.80. Tisek je razločen, vsa vnanjščina krasna, kakor sploh pri liturgičnih knjigah iz Pustetove založbe.

3. *Octavarium Romanum sive octavae festorum: Lectiones secundi scilicet et tertii nocturni singulis diebus recitandae infra octavas sanctorum titularium, vel tutelarium ecclesiarum, aut patronorum locorum a sacra rituum congregatione ad usum totius orbis ecclesiarum approbatae. Accedit supplementum, in quo octavae novissimae inveniuntur cum textu ab eadem s. congregatione approbato.* Editio secunda. Ratisbonae etc. Sumptibus et typis Friderici Pustet. 1902. Str. 492. Cena broširani knjigi M 4, vez. M 5.40–8.80. — Vsebina knjige je v naslovu natančno označena. Kakor v breviju, tako najdemo tudi v ti knjigi odlomke iz lepih govorov in spisov, v katerih so cerkveni očetje razlagali sv. pismo, učili ljudstvo in proslavljali kot vzvišene vzornike svetnike in svetnice. Kakor znano, se octavarium romanum lahko rabi v urinih molitvah v osmini cerkvenega patrona; pa tudi sicer premišljevanje odlomkov iz spisov sv. očetov ne bo brez mnogovrstne koristi.

4. *Beiträge zum Religionsunterricht für das dritte und vierte Schuljahr.* Von F. X. Bobelka, Kaplan. Mit fürstbischöflicher Druckerlaubnis. Graz 1903. Ulrich Mosers Buchhandlung (J. Meyerhof). 8°, VIII + 288. Cena vezani knjigi 3 K. — Marljivi pisatelj je izdal za prvo in drugo šolsko leto izdelane kateheze, ki so bile prav s pohvalo sprejete (Duh. Past. I. 1901, str. 56);

za tretje in četrto šolsko leto pa nam podaja le *doneske*, osnove katehez, v katerih razlaga deset božjih in pet cerkvenih zapoved, nauk o spovedi (jako natančno in dobro), o sv. birmi in zgodbe stare zaveze od očaka Jakoba do Salomona (ta oddelek svetopisemskih zgodb je namreč učna tvarina v sekovski škofiji za tretje in četrto šolsko leto). Pri razlagi se ozira pisatelj pred vsem na vprašanja malega katekizma, a vse delo je tako obširno, da je razloženih prav mnogo vprašanj srednjega katekizma, zlasti obsega nauk o spovedi skoraj vso dotično tvarino iz srednjega katekizma. Pri posameznih oddelkih je pridejanih mnogo zgledov iz življenja svetnikov, iz zgodovine itd., tako da se po potrebi lahko eden ali drugi porabi. Sploh bo v knjigi zbrano gradivo katehetom dobro služilo pri pouku krščanskega nauka za tretje in četrto šolsko leto.

5. *Kurse Anleitung zur Verwaltung des heil. Bussacramentes*. Von A. Schick, Professor. Nach dem Handexemplare des Verstorbenen herausgegeben von W. Rhil, Director in Steinfeld. 2. Auflage. Fulda. Actiendruckerei. Str. 98. Cena K 0'96. — Knjigi se pozna, da je dobro premišljena, da je potekla iz peresa pisatelja, ki tvarino dobro ume in ima tudi bogato izkušnjo. Pisatelj podaja navodila in pravila, kedaj naj se podeli odveza, kedaj naj se odloži in kedaj naj se odreče. Potem govori o ravnanju s povračljivimi, priložnostnimi grešniki in z grešniki iz navade. Knjižica ima dva dodatka; prvi govori o tem, kako je grešnike izpraševati o grehah zoper šesto zapoved, drugi ima nauk za ženine in neveste. — j.

6. Zbirke „*Volksbücherlei*“ (izdaja „Styria“ v Gradcu) 18. in 19. zvezek obsega Adalbert Stifterjevo pripoved „Feldblumen“. 20. in 21. zvezek pa zgodovinsko povest „Mihael Kohlhaas“ (spisal Heinrich v. Kleist). — Zvezki 22—28 objavljajo kardinal Wisemana povest *Fabiola*; v izdaji „Volksbücherlei“ stane *Fabiola*, okrašena z desetimi slikami, 1 K 40 h. — V 39. zvezku beremo nekatere „male pripovedi“ Petra Roseggerja, ki jih je sam izbral za to izdajo, v 30. zvezku je pa „Hie Engel — hie Teufel. Eine Schwarzwälder Weihnachtsgeschichte von Paul Koerber“. — j.

7. Edvard Brunner, 81 ofertorijev 1. *Proprium de tempore*, Part. 4.20 K. 2. *Proprium de Sanctis*, Part. 3.60 K, 3. *Commune Sanctorum*, Part. 3.60 K, vsak glas za vsak oddelek posebej 60 vin. Založba Styria v Gradcu 1903.

Le-ti ofertoriji, zloženi za en, dva, večinoma pa za tri glase z orgljami, so lahke, cerkve dostojne skladbe, so uporabne, ker pevcem ne delajo posebnih težav. Pripomogle bodo, da se ložji izvede popolna liturgična glasba pri slovesni sveti maši. Posebnega vnosa ali umeteljne vrednosti ni v njih, zategadelj bodo boljšim korom prejednostavne. Tisek in papir lep, cena majhna, skladbe se morejo priporočati.

8. V isti založbi so izšle *litanije Srca Jezusovega* v koralni izdaji spremljevanjem orgelj; zložil jih je dr. Peter Wagner, pisane so v koralnih in figuralnih notah, kakor kdo želi. Te litanije so kratke in najbolj praktične, kar jih je znanih dosedaj, naredé globok vtis in se morejo toplotno priporočati. Cena izdaji za orglje 40 vin. P. H. S.